

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
комунальний заклад «Чернігівський центр професійно-технічної освіти»
Чернігівської обласної ради

ПОЛОЖЕННЯ
про внутрішню систему забезпечення якості
освітньої діяльності та якості освіти у
комунальному закладі «Чернігівський центр професійно-
технічної освіти» Чернігівської обласної ради

ПОГОДЖЕНО

на засіданні педагогічної ради
комунального закладу «Чернігівський центр
професійно-технічної освіти» Чернігівської
обласної ради
протокол № 12 від 27.06. 2023

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
1. Структура ВС П(ПТ)О	8
2. Моделі самооцінювання	10
3. Стратегія та процедура забезпечення якості освіти	12
4. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності	14
5. Освітнє середовище закладу освіти	14
6. Система оцінювання здобувачів освіти з загальноосвітньої підготовки та П(ПТ)О	16
7. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників	34
8. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників	43
9. Механізми реалізації ВС П(ПТ)О	47
ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ	56

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Головною метою освітньої діяльності закладу професійної (професійно-технічної) освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства. Досягти даної мети можна, забезпечивши високий рівень якості освіти.

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти (далі - Положення) є локальним нормативним документом комунального закладу «Чернігівський центр професійно-технічної освіти» Чернігівської обласної ради (далі – КЗ «Чернігівський центр ПТО»), який регламентує зміст і порядок функціонування внутрішньої системи забезпечення якості (далі - ВС) підготовки кваліфікованих робітників.

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти у КЗ «Чернігівський центр ПТО» розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017, який почав діяти з 28 вересня 2017 року (стаття 41. Система забезпечення якості освіти), наказу Міністерства освіти і науки України від 06 травня 2021 року № 509 «Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти», Примірного положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в ЗП(ПТ)О і передбачає здійснення таких процедур і заходів, що далі утворюють її структуру:

1. Стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти.
2. Систему та механізми забезпечення академічної доброчесності.
3. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти.
4. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних працівників.
5. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників.
6. Інформаційні системи для ефективного управління закладом.
7. Безпекова складова.
8. Створення в закладі інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування.
9. Вивчення та самооцінювання якості освіти.

Внутрішні чинники забезпечення якості освіти будемо розглядати як:

- якість основних умов освітнього процесу;
- якість реалізації освітнього процесу;
- якість результатів освітнього процесу.

Положення поширюється на всіх працівників КЗ «Чернігівський центр ПТО» та учасників освітнього процесу.

ВС професійної (професійно-технічної) освіти (далі - П(ПТ)О) – це цілісна система об'єктивних та обґрунтованих діагностичних й оціночних процедур, сукупність організаційних, методичних і нормативних документів, що регламентують ефективне управління якістю П(ПТ)О.

Мета ВС П(ПТ)О полягає в об'єднанні й інтеграції організаційних, кадрових, матеріально-технічних, наукових та навчально-методичних ресурсів КЗ «Чернігівський центр ПТО» для забезпечення високої якості підготовки конкурентоздатних кваліфікованих робітників, які досконало володіють загальноосвітніми, загальнопрофесійними, професійними та ключовими компетентностями у відповідності з існуючими та перспективними потребами суспільства, ринку праці та особистості.

Завданнями ВС П(ПТ)О є:

- дотримання вимог законодавства України в галузі П(ПТ)О;
- моніторинг та періодичний перегляд змісту освітніх програм;
- контроль за реалізацією освітніх стандартів П(ПТ)О та виконанням робочих навчальних програм (далі РНП);
- моніторинг фахового рівня педагогічних працівників відповідно до чинних професійних стандартів; створення необхідних умов для його підвищення; експертна оцінка ефективності результатів діяльності педагогічних працівників;
- моніторинг якості знань, умінь, навичок і компетентностей здобувачів П(ПТ)О, розроблення рекомендацій щодо покращення їх навчальних досягнень;
- удосконалення навчально-матеріальної бази КЗ «Чернігівський центр ПТО» відповідно до вимог освітніх стандартів П(ПТ)О та підприємств-замовників кадрів;
- забезпечення співпраці з роботодавцями на умовах соціального партнерства;
- створення цифрового методичного забезпечення освітнього процесу;
- створення інноваційного навчально-методичного середовища, що ґрунтується на актуальних педагогічних методах і методиках, новаторських виробничих, інформаційно-комунікаційних та мультимедійних технологіях;
- забезпечення вільного багатоканального доступу до світових освітніх та наукових ресурсів через мереж Інтернет в усіх приміщеннях КЗ «Чернігівський центр ПТО» ;
- організація дослідно-експериментальної роботи та впровадження її

позитивних результатів в освітній процес;

- впровадження актуальних програм з виховання та творчого розвитку здобувачів П(ПТ)О;
- оптимізація соціально-психологічного середовища КЗ «Чернігівський центр ПТО»;
- використання фінансових коштів відповідно до завдань КЗ «Чернігівський центр ПТО»;
- контроль стану прозорості освітньої діяльності КЗ «Чернігівський центр ПТО» та оприлюднення інформації;
- моніторинг результатів реалізації управлінських рішень керівництва КЗ «Чернігівський центр ПТО» та розроблення рекомендацій щодо підвищення рівня управлінської культури та освітнього менеджменту.

Принципи на яких ґрунтується ВС КЗ «Чернігівський центр ПТО»:

- відповідність національним стандартам якості П(ПТ)О;
- автономія КЗ «Чернігівський центр ПТО», яке несе основну відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості професійної освіти;
- використання вагових коефіцієнтів, об'єктивних і вимірювальних індикаторів результатів діяльності, які не потребують подання додаткової, окрім офіційної звітності, інформації;
- мотивація педагогічних працівників до поліпшення якості освіти – КЗ «Чернігівський центр ПТО» забезпечує єдність цілей і напрямків розвитку закладу, створює внутрішнє середовище, яке дозволяє усім працівникам бути повною мірою зацікавленими в досягненні цілей у сфері якості освіти. З метою реалізації даного принципу в училищі визначено відповідальність кожного працівника та його особистий внесок у досягнення поставлених цілей; розроблено систему мотивування працівників для належного виконання ними поставлених завдань;
- усвідомлення членами педагогічного колективу відповідальності за якість П(ПТ)О та освітньої діяльності КЗ «Чернігівський центр ПТО» ;
- визнання необхідності розроблення стратегії, політики і процедур забезпечення якості П(ПТ)О та освітньої діяльності закладу освіти;
- процесний підхід – за цим принципом, будь-який вид діяльності в закладі освіти розглядається як процес, який за допомогою необхідних ресурсів перетворює вхідні дані (вимоги замовника) на вихідні (якість наданих послуг);
- системний підхід, який передбачає управління якістю на всіх стадіях

освітнього процесу;

- орієнтація на замовника кадрів, врахування потреб та очікувань здобувачів освіти і суспільства;

- прийняття управлінських рішень на підставі фактів забезпечується систематичним проведенням об'єктивних внутрішніх перевірок, оцінюванням процесів, моніторингом якості освіти;

- постійне підвищення якості реалізується за допомогою проведення внутрішнього моніторингу та кількісної оцінки процесів, моніторингу якості освітніх послуг, критичною аналізування з боку керівництва, запровадження коригувальних та запобіжних дій;

- системне підвищення кваліфікації, самонавчання та самовдосконалення педагогічних працівників;

- уникнення конфлікту інтересів;

- залучення здобувачів освіти, роботодавців та інших зацікавлених сторін до процесу забезпечення якості – з метою реалізації даного принципу в КЗ «Чернігівський центр ПТО» визначено замовників освітніх послуг, якими є: абітурієнти, учні, їх батьки, організації роботодавців, Управління освіти Чернігівської міської ради, Управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації, МОН України; розділено відповідальність за виявлення їх вимог та потреб; визначено шляхи встановлення зворотного зв'язку з замовниками кадрів; передбачено дії у випадку їх незадоволеності;

- відкритість та прозорість інформації на всіх етапах забезпечення якості.

В ньому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

Анкетування педагога — це форма письмового опитування, яка дає змогу отримати різний емпіричний (практичний, а не теоретичний) матеріал про необхідні аспекти діяльності педагога, його особистісні та професійні здібності.

Внутрішня система забезпечення якості освіти – це сукупність умов, процедур і заходів у закладі освіти, що забезпечують ефективність освітніх та управлінських процесів, які безпосередньо впливають на якість результатів навчання здобувачів освіти, забезпечують формування їхніх ключових компетентностей, а також сприяють усебічному розвитку їх особистості.

Вимога – це норми, правила, яким хто-, що-небудь повинні підлягати.

Індикатор – показник, що відображає хід процесу або стан об'єкту спостереження, його якісні або кількісні характеристики у формі, зручній для сприйняття людиною.

Інклюзивне освітнє середовище – сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з

урахуванням їхніх потреб та можливостей.

Інструмент – засіб, спосіб для досягнення чогось.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) це технології, спрямовані на створення, розповсюдження та обробку інформаційних ресурсів.

Інформаційна система (ІС) закладу освіти – це комплекс технічних, програмних засобів та ресурсів, що включає обчислювальне і комунікаційне обладнання, програмне забезпечення та персонал, який забезпечує підтримку і управління динамічної інформаційної моделі системи освіти для задоволення інформаційних потреб в освітній, управлінській та фінансово-господарській діяльності закладу освіти.

Критерії – вимоги для визначення або оцінки людини, предмета, явища (або ознака, на підставі якої виробляється оцінка).

Механізм – комплексний процес, спосіб організації.

Моніторинг якості освіти – система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряду і причин відхилень від цілей.

Навчання – теоретичного та виробничого навчання, виробничої практики.

Освітнє середовище – сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їх потреб і можливостей.

Педагогі – теоретичного та виробничого навчання, виробничої практики.

Положення – локально-правовий акт, що визначає основні правила організації, описує мсту, структуру, взаємні обов'язки групи людей чи організацій, які об'єдналися для досягнення спільної мети.

Планування якості – складова управління якістю, зосереджена на встановленні цілей у сфері якості та на визначенні операційних процесів і відповідних ресурсів, необхідних для досягнення цілей у сфері якості.

Процедура – офіційно встановлений чи узвичаєний порядок здійснення, виконання або оформлення чого-небудь.

Самооцінювання – процедура вивчення, оцінювання освітніх і управлінських процесів, що проводиться у закладі освіти з метою визначення ефективності функціонування внутрішньої системи та подальшого планування розвитку закладу.

Система — це множина елементів, які пов'язані між собою, є єдиним цілим, взаємодіють із зовнішнім середовищем та мають спільну мету. Наприклад,

внутрішня система забезпечення якості освіти.

Стратегія – довгостроковий, послідовний, конструктивний, раціональний, підкріплений ідеологією, стійкий до невизначеності умов середовища план, який супроводжується постійним аналізом та моніторингом в процесі його реалізації та спрямований з певною метою на досягнення успіху в кінцевому результаті.

Якість освіти — відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом освіти та/або договором про надання освітніх послуг.

Колегіальним органом управління КЗ «Чернігівський центр ПТО», який визначає, затверджує систему, стратегію та процедури внутрішнього забезпечення якості освіти, є педагогічна рада. До процесу самооцінювання якості освітньої діяльності крім штатних працівників КЗ «Чернігівський центр ПТО», відповідальних за функціонування внутрішньої системи забезпечення якості, можуть бути залучені представники учнівського самоврядування, батьки, роботодавці, якщо є потреба – фахівці у сфері оцінювання якості, освітні експерти.

Тривалість, періодичність та етапи вивчення і оцінювання визначаються навчальним роком. Самооцінювання здійснюється впродовж навчального року.

Динаміка окремих процесів може відстежуватись впродовж довшого циклу. Оцінювання освітнього середовища за потреби можна здійснити і у більш стислі терміни, ніж навчальний рік.

1. СТРУКТУРА ВС П(ПТ)О

ВС П(ПТ)О КЗ «Чернігівський центр ПТО» містить наступні *складові*:

- стратегію та процедури забезпечення якості КЗ «Чернігівський центр ПТО»;
- освітнє середовище (далі – ОС);
- система оцінювання здобувачів загальної середньої освіти та П(ПТ)О (далі – СОЗ).
- педагогічна діяльність педагогічних працівників (далі – ПДПП);
- управлінські процеси КЗ «Чернігівський центр ПТО» (далі – УП);
- механізми реалізації ВС П(ПТ)О.

Основними напрямками, за якими здійснюється оцінювання рівня якості освітньої діяльності КЗ «Чернігівський центр ПТО», є ОС, СОЗ, ПДПП, УП. До кожного з них сформовані компоненти (вимоги/правила), критерії та індикатори (показники) оцінювання.

Компоненти (вимоги/правила) розподіляються за напрямками оцінювання наступним чином:

1. Освітнє середовище КЗ «Чернігівський центр ПТО»:

- забезпечення безпечних і нешкідливих умов навчання та праці;
- забезпечення безпечних і нешкідливих умов навчання та праці (на підприємствах під час виробничої практики та виробничого навчання);
- створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації;
- формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору;
- забезпечення дистанційного та змішаного навчання (у разі потреби).

2. Система оцінювання здобувачів повної загальної середньої освіти та П(ПТ)О:

- наявність прозорості і зрозумілої для здобувачів КЗ «Чернігівський центр ПТО» системи оцінювання їх навчальних досягнень;
- застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування навчальних досягнень кожного здобувача КЗ «Чернігівський центр ПТО»;
- спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів КЗ «Чернігівський центр ПТО» відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання;
- академічна доброчесність здобувачів КЗ «Чернігівський центр ПТО».

3. Діяльність педагогічних працівників КЗ «Чернігівський центр ПТО»:

- ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування загальнопрофесійних, ключових та професійних компетентностей здобувачів КЗ «Чернігівський центр ПТО»;
- постійне підвищення професійного рівня і педагогічної та фахової майстерності педагогічних працівників;
- налагодження співпраці зі здобувачами, їх батьками (особами, які їх замінюють), працівниками КЗ «Чернігівський центр ПТО»;
- організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів КЗ «Чернігівський центр ПТО» на засадах академічної доброчесності;
- наявність відкритої, прозорості і зрозумілої процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.

4. Управлінські процеси КЗ «Чернігівський центр ПТО»:

- організаційно-правові засади діяльності КЗ «Чернігівський центр ПТО»;

- формування контингенту здобувачів КЗ «Чернігівський центр ПТО»;
- наявність стратегії, програми розвитку та системи планування діяльності КЗ «Чернігівський центр ПТО», моніторинг виконання поставлених цілей і завдань;
- формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм;
- ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників;
- організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії КЗ «Чернігівський центр ПТО» з місцевою громадою;
- організація освітнього процесу на основі конструктивної співпраці з роботодавцями;
- результативність (якість) освітньої діяльності;
- формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності;
- наявність відкритої, прозорої і зрозумілої процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників КЗ «Чернігівський центр ПТО»;
- стипендіальне забезпечення та соціальний захист здобувачів КЗ «Чернігівський центр ПТО»;
- раціональність та ефективність використання наявних ресурсів і матеріально-технічної бази

2. МОДЕЛІ САМООЦІНЮВАННЯ

Мета самооцінювання полягає у встановленні відповідності між діяльністю закладу освіти та її результатами, а також у визначенні проблемних питань і шляхів удосконалення якості освітньої діяльності.

Процес самооцінювання складається з 4 етапів:

1. Вивчення (моніторинг процесів системи та аналіз результатів моніторингу).
2. Оцінювання (визначення рівня якості та результатів функціонування системи).
3. Звітування (аналіз стану та визначення шляхів удосконалення освітньої системи).
4. Планування (визначення заходів для вдосконалення функціонування системи).

Аналіз даних та показників, які впливають на освітню діяльність: система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти КЗ «Чернігівський центр

ПТО», підсумкове оцінювання здобувачів освіти, фінансування закладу освіти, кількісно-якісний кваліфікаційний склад педагогічних працівників тощо.

Джерела отримання інформації: ділова документація закладу освіти (журнали обліку теоретичного та виробничого навчання, статистичні звіти, протоколи), результати опитувань, висновки за результатами відвідувань навчальних занять тощо.

Процес вивчення освітньої діяльності КЗ «Чернігівський центр ПТО» та оцінювання її рівня:

1. Призначення відповідальної особи із забезпечення якості освітньої діяльності і якості освіти та забезпечення оперативного керування процесом вивчення.

2. Створення робочих груп, які будуть забезпечувати вивчення та оцінювання системи за кожним з напрямів.

3. Забезпечення процесу самооцінювання за окремими моделями:

- комплексне самооцінювання (за напрямами, які визначені у документі про внутрішню систему забезпечення якості за рік);
- щорічне самооцінювання за певними напрямами діяльності і періодично комплексне оцінювання;
- щорічне комплексне оцінювання за рівнями освіти.

Алгоритм дій під час процесу самооцінювання в КЗ «Чернігівський центр ПТО»:

1. Видати наказ про проведення самооцінювання.
2. Затвердити склад робочої групи по кожному напрямку.
3. Провести оцінювання (зафіксувати результати та напрацювати рекомендації).
4. Обговорити результати на засіданні педагогічної ради.
5. Видати наказ про підсумки самооцінювання.
6. Ухвалити управлінські рішення та врахувати результати самооцінювання у Стратегії розвитку закладу освіти та річному плані роботи КЗ «Чернігівський центр ПТО».

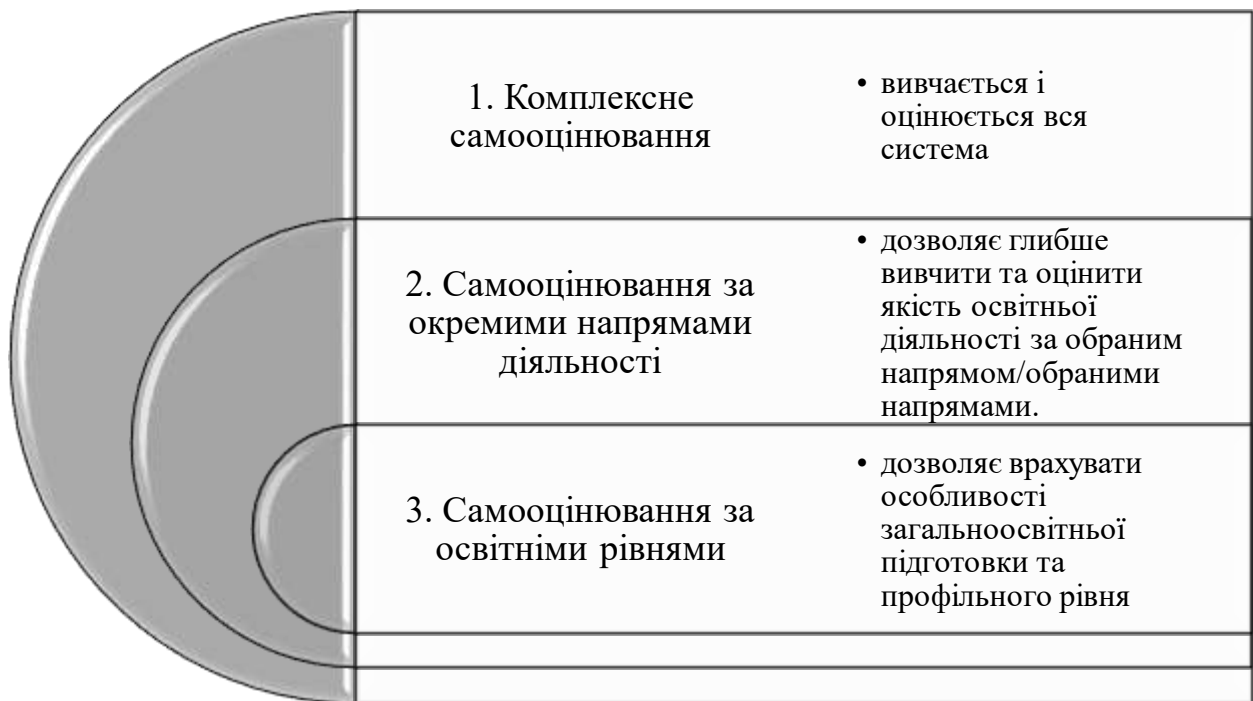

Рисунок 1. Модель самооцінювання

До процесу самооцінювання якості освітньої діяльності закладу крім штатних працівників закладу освіти, відповідальних за функціонування внутрішньої системи забезпечення якості, до процесу оцінювання освітньої діяльності можуть бути залучені представники учнівського самоврядування, батьки, роботодавці, якщо є потреба – фахівці у сфері оцінювання якості, освітні експерти.

Тривалість, періодичність та етапи вивчення і оцінювання визначаються закінченим освітнім циклом – навчальним роком.

Самооцінювання здійснюється впродовж навчального року.

Динаміка окремих процесів може відстежуватись впродовж довшого циклу. Оцінювання освітнього середовища за потреби можна здійснити і у більш стислі терміни, ніж навчальний рік.

3. СТРАТЕГІЯ ТА ПРОЦЕДУРА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Стратегія та процедура забезпечення якості освіти закладу базується на наступних принципах:

- *процесного підходу*, що розглядає діяльність як сукупність освітніх процесів, які спрямовані на реалізацію визначених стратегічних цілей, при цьому управління якістю освітніх послуг реалізується через функції планування,

організації, мотивації та контролю;

- *цілісності*, який вимагає єдності впливів освітньої діяльності, їх підпорядкованості, визначеній меті якості освітнього процесу;
- *безперервності*, що свідчить про необхідність постійної реалізації суб'єктами освітньої діяльності на різних етапах процесу підготовки випускника;
- *розвитку*, що виходить з необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності;
- *партнерства*, що враховує взаємозалежність та взаємну зацікавленість суб'єктів освітнього процесу, відповідно до їх поточних та майбутніх потреб у досягненні високої якості освітнього процесу;
- *відкритості інформації* на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності.

Процедури вивчення освітньої діяльності є такими:

- оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості освіти та освітньої діяльності;
- постійний моніторинг змісту освіти;
- спостереження за реалізацією освітнього процесу;
- моніторинг технологій навчання;
- моніторинг ресурсного потенціалу;
- моніторинг освітньо-професійної програми;
- моніторинг управління ресурсами та процесами;
- спостереження за станом соціально-психологічного середовища;
- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти, участь у стратегічному плануванні тощо;
- здійснення контролю виконання чинного законодавства в галузі освіти, нормативних документів про освіту, наказів та рішень педагогічної ради;
- експертна оцінка ефективності результатів діяльності педагогічних працівників;
- вивчення результатів педагогічної діяльності, виявлення позитивних і негативних тенденцій в організації освітнього процесу та розробка на цій основі пропозицій з поширення передового педагогічного досвіду й усунення негативних тенденцій;
- збір інформації, її обробка й накопичення для підготовки проєктів рішень;

- аналіз результатів реалізації наказів і розпоряджень;
- надання методичної допомоги педагогічним працівникам у процесі контролю.

4. СИСТЕМА ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Система та механізми забезпечення академічної доброчесності визначається Положенням про академічну доброчесність у комунальному закладі «Чернігівський центр професійно-технічної освіти» Чернігівської обласної, схваленим педагогічною радою закладу освіти (протокол № 12 від 27.06 2023).

5. ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєвою необхідних знань і умінь здобувачів освіти.

Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень здобувачами освіти і здійснюється за наступними критеріями:

- приміщення і територія КЗ «Чернігівський центр ПТО» є безпечними та комфортними для навчання і праці;
- КЗ «Чернігівський центр ПТО» забезпечене навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітніх програм;
- здобувачі освіти та працівники КЗ «Чернігівський центр ПТО» обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх;
- працівники та здобувачі освіти КЗ «Чернігівський центр ПТО» обізнані з правилами поведінки в разі нещасного випадку з ними чи раптового погіршення їх стану здоров'я і вживають необхідних заходів у таких ситуаціях;
- у КЗ «Чернігівський центр ПТО» створюються умови для харчування здобувачів освіти і працівників;
- у КЗ «Чернігівський центр ПТО» створюються умови для безпечного використання мережі Інтернет. в учасників освітнього процесу формуються навички безпечної поведінки в Інтернеті;

– у КЗ «Чернігівський центр ПТО» застосовуються підходи для адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу, професійної адаптації працівників;

– у КЗ «Чернігівський центр ПТО» створені умови для медичного обслуговування учасників освітнього процесу.

Оцінювання рівня забезпечення безпечних і нешкідливих умов навчання та праці (на підприємствах під час виробничої практики та виробничою навчання) здійснюється за наступними критеріями:

– на час виробничого навчання і виробничої практики здобувачі освіти КЗ «Чернігівський центр ПТО» забезпечуються відповідні робочі місця, безпечні умови праці відповідно до освітніх програм та угод;

– під час проходження виробничого навчання і виробничої практики праця здобувачів освіти КЗ «Чернігівський центр ПТО» не використовується для цілей, не передбачених освітніми програмами.

Оцінювання наявності будь-яких форм насильства та дискримінації у КЗ «Чернігівський центр ПТО» реалізується за такими критеріями:

– КЗ «Чернігівський центр ПТО» планує та реалізує діяльність щодо запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу;

– правила внутрішнього розпорядку КЗ «Чернігівський центр ПТО» забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини;

– керівник та заступники керівника КЗ «Чернігівський центр ПТО», педпрацівники протидіють булінгу, іншому насильству, дотримуються порядку реагування на їх прояви.

Оцінювання рівня сформованої інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору у КЗ «Чернігівський центр ПТО» здійснюється за наступними критеріями:

– приміщення та територія КЗ «Чернігівський центр ПТО» облаштовуються з урахуванням принципів універсального дизайну та/або розумного пристосування;

– в КЗ «Чернігівський центр ПТО» застосовуються методики та технології роботи зі здобувачами освіти з особливими освітніми потребами (у разі потреби);

– КЗ «Чернігівський центр ПТО» взаємодіє з батьками (особами, які їх замінюють) здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, фахівцями інклюзивно-ресурсного центру під час здобуття освіти (за наявності здобувачів освіти з особливими освітніми потребами);

– в КЗ «Чернігівський центр ПТО» створено простір інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації учасників освітнього процесу (бібліотека, соціальний педагог, практичний психолог тощо);

– КЗ «Чернігівський центр ПТО» планує та реалізує заходи щодо залучення здобувачів освіти та педпрацівників до позаурочної діяльності.

Оцінювання рівня можливості, щодо забезпечення дистанційного та/або змішаного навчання (у разі потреби) здійснюється за наступними критеріями:

- КЗ «Чернігівський центр ПТО» спроможне організувати, впровадити та здійснити ефективне дистанційне та/або змішане навчання (у разі потреби).

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ ТА П(ПТ)О

Компетентнісна повна загальна середня освіта та професійно (професійно-технічна) освіта зорієнтовані на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, то зумовлює принципові зміни в організації освітнього процесу, який стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей, професійних знань і умінь здобувачів освіти.

Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень здобувачів освіти.

Метою навчання є сформовані компетентності. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

1. Вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях.

2. Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування.

3. Математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини.

4. Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження.

5. Інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (група. ЗП(ПТ)О, підприємства, на яких проходять виробничу практику, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно

навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади.

6. Енергоефективна та екологічна компетентність, що передбачає знання основ енергозбереження, раціонального використання, відтворення і збереження природних ресурсів, способи збереження та захисту екології в професійній діяльності та в побуті, усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства.

7. Інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечною та етичною використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях.

8. Професійні компетентності з певних професій, що передбачають опанування, закріплення та розвиток вмінь та навичок, необхідних для організації власного освітнього середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в колективі, подальшої самостійної професійної діяльності. Професійні та загальні компетентності формуються в процесі загальнопрофесійної, професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки.

9. Навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання.

10. Громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті групи і закладу, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне різноманіття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя.

11. Культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості.

12. Підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність, для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективною співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

13. Компетентність у сфері охорони праці, виробничої санітарії та гігієни, що передбачає знання загальних питань охорони праці, основні законодавчі акти з охорони праці; права працівників з охорони праці на підприємстві; правила галузевої безпеки; вимоги охорони праці при експлуатації машин, механізмів,

обладнання та устаткування; основи електробезпеки; загальні правила безпечної експлуатації устаткування; поняття про виробничу санітарію як систему організаційних, гігієнічних та санітарно-технічних заходів; засоби та методи захисту працівників від шкідливого та небезпечного впливу виробничих факторів. Уміння правильно надавати допомогу потерпілим від нещасного випадку; володіти засобами і методами індивідуального та колективного захисту від небезпечних та шкідливих виробничих факторів; забезпечити власну безпеку.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти КЗ «Чернігівський центр ПТО» є:

– *контролююча* – визначає рівень досягнень кожного здобувача освіти, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу викладачу відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;

– *навчальна* – сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;

– *діагностико-коригувальна* – з'ясовує причини труднощів, які виникають у здобувачів освіти в процесі навчання, виконання операцій певного технологічного процесу, навчально-виробничих завдань: виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;

– *стимулювально-мотиваційна* – формує позитивні мотиви навчання;

– *виховна* – сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

Критерії і процедури оцінювання здобувачів повної загальної середньої освіти (далі – ПЗСО) визначаються на основі положень відповідних наказів Міністерства освіти і науки України щодо оцінювання навчальних досягнень здобувачів ПЗСО із загальноосвітніх навчальних предметів, передбачених відповідними робочими навчальними планами.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів ПЗСО (10-11 класи) здійснюється за 12-бальною системою (шкалою) і його результати позначаються цифрами від 1 до 12 (відповідно до наказу МОН України від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О (вихованців) у системі загальної середньої освіти»).

Державна підсумкова атестація осіб, які здобувають загальну середню освіту в КЗ «Чернігівський центр ПТО» відбувається відповідно до наказу МОН України від 07.12.2018 р. № 1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації» (із змінами).

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів ПЗСО реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів учнівської молоді з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітніми програмами.

Критерії і процедури оцінювання здобувачів освіти КЗ «Чернігівський центр ПТО» визначаються у відповідності до Типових критеріїв оцінювання навчальних

досягнень здобувачів освіти (слухачів) з професійної підготовки у системі професійної (професійно-технічної) освіти (далі – Типових критеріїв) та вимог Освітніх стандартів П(ПТ)О шляхом їх конкретизації відповідно до змісту навчальних предметів загальнопрофесійної, професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки, форм організації і контролю освітнього процесу, видів діяльності здобувачів освіти.

Об'єктами оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти із загальнопрофесійної та професійно-теоретичної підготовки є загальнотехнічні, професійні, технологічні, спеціальні знання й компетентності, здобуті в процесі оволодіння відповідними навчальними предметами та уміньми; навичками щодо застосування цих знань при виконанні як типових, так і нестандартних завдань в межах освітніх програм.

Об'єктами оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з професійно-практичної підготовки є уміньми застосовувати здобуті професійні знання і компетентності для виконання навчально-виробничих або контрольних завдань.

При визначенні навчальних досягнень здобувачів освіти з професійно-теоретичної підготовки аналізу підлягають:

- рівень самостійності при здійсненні пізнавальної діяльності, відповідях та виконанні практичних завдань з допомогою, з частковою допомогою, з консультативною допомогою викладача, самостійно;

- рівень відтворення навчального матеріалу: рівень розпізнання, рівень запам'ятовування без розуміння або з розумінням, в неповному обсязі (елементи, фрагменти, основні положення, основний навчальний матеріал), в повному обсязі, правильно або з помилками та неточностями тощо;

- характеристики якості знань: глибокі, узагальнені, системні, міцні, осмислені, гнучкі, дійові;

- характеристики відповіді здобувача освіти: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;

- рівень застосування знань, умінь, навичок і компетентностей для виконання практичних або контрольних завдань: усвідомлено або неусвідомлено, в неповному обсязі, повному обсязі, за типовим алгоритмом (послідовністю дій), за самостійно розробленим алгоритмом, правильно або з помилками та неточностями;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, систематизувати, порівнювати, узагальнювати, класифікувати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, робити висновки тощо:

- характер помилок та здатність їх виправляти;

- самостійність оцінних суджень.

При визначенні навчальних досягнень здобувачів освіти з професійно-практичної підготовки аналізу підлягають:

- рівень професійних знань, необхідних для виконання даної роботи;

- рівень володіння прийомами та технологічними операціями, необхідний для виконання даної роботи;

- рівень самостійності здобувача освіти у процесі організації роботи та виконання навчально-виробничого або контрольного завдання: з допомогою, з консультативною допомогою майстра виробничого навчання (наставника виробничої практики, інструктора), самостійно;
- характер виконання навчально-виробничого або контрольного завдання (за типовим або самостійно складеним алгоритмом; в типовій, ускладненій або нестандартній ситуації);
- обсяг і правильність виконання навчально-виробничого або контрольного завдання;
- уміння застосовувати прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи;
- відповідність результату роботи вимогам кваліфікаційної характеристики з обраної професії відповідного ступеня П(ПТ)О на даний період навчання;
- рівень виконання діючих якісних і кількісних показників (норми виробітку, норми часу тощо);
- уміння дотримуватись нормативів витрат матеріалів та інших ресурсів в процесі виконання роботи;
- характер помилок та здатність їх виправити;
- рівень опанування основами професійної культури та здатності до продуктивної і творчої співпраці в колективі;
- уміння організувати робоче місце;
- рівень дотримання правил охорони праці.

Процедура оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О освіти включає: вхідний, поточний, тематичний, за навчальним модулем, або результатом навчання, семестровий, контроль збереження знань (відстрочений контроль), директорський контроль знань, річне оцінювання та атестацію.

Процедури оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів освіти відповідають таким вимогам:

- здійснюються фахівцями, котрі розуміють роль оцінювання у набутті здобувачами освіти знань і вмінь, пов'язаних з їхньою майбутньою кваліфікацією;
- мають чіткі і оприлюднені критерії виставлення оцінок;
- відповідають своєму призначенню (діагностичний, поточний або підсумковий контроль);
- проєктуються з урахуванням усіх можливих наслідків для здобувача освіти;
- мають чітку регламентацію випадків відсутності здобувача освіти з різноманітних причин;
- гарантують дотримання вимог законодавства про нерозповсюдження конфіденційної інформації, інформації з обмеженим доступом;
- підлягають внутрішній (а за необхідності – зовнішній) експертизі;
- підлягають перевірці на дотримання затверджених процедур.

Методичні розробки з оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів освіти за професіями (та/або видами навчальної роботи здобувача освіти) та

розроблення специфічних форматів застосування методів оцінювання забезпечують:

- прозорість процесу оцінювання досягнень здобувачів освіти;
- необхідну гнучкість і варіативність системи оцінювання, її індивідуалізацію у відповідності до об'єктивної відмінності рівнів програм підготовки, їх спрямованості, специфіки освітніх компонентів і очікуваних результатів навчання тощо;
- зворотній зв'язок зі здобувачем освіти (кожен здобувач освіти повинен мати можливість дізнатися про причини, з яких його успішність була оцінена відповідним рівнем оцінки) і таким чином забезпечення формувальної функції.

Форми проведення видів контролю, їх кількість визначаються освітніми програмами та поурочно-тематичними планами викладачів.

Вхідний контроль у КЗ «Чернігівський центр ПТО» проводиться на початку навчання з метою виявлення рівня підготовки, необхідного для засвоєння конкретного освітнього компонента та надання практичної індивідуальної допомоги здобувачу освіти у набутті необхідних знань. Проводить його педагогічний працівник, який викладає відповідний предмет. Підсумки контролю обговорюються на засіданнях методичних комісій та плануються заходи щодо підвищення рівня навчальних досягнень здобувачів освіти.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення уроків теоретичної та практичної підготовки.

Поточне оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень здобувача ПЗСО в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог освітніх програм. Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів ПЗСО є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності. Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми з метою визначення рівня розуміння і первинного засвоєння вихованцями окремих елементів змісту теми, зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем уроків, закріплення знань, умінь і навичок, їх актуалізації перед вивченням нового матеріалу. Результати поточної перевірки фіксуються в балах.

Формами поточного оцінювання є: індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання здобувачами освіти різних видів письмових робіт; взаємоконтроль здобувачів П(ПТ)О у парах і групах; самоконтроль тощо.

В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма оцінювання навчальних досягнень здобувачів ПЗСО.

Поточні оцінки під час уроку виробничого навчання виславляються за підсумками виконаного здобувачами освіти кожного навчально-виробничого завдання, а також шляхом спостереження за правильністю виконання прийомів, організацією і культурою праці, за використанням обладнання, інструментів, пристосувань та виконанням вимог охорони праці.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи викладача на уроці.

Тематичний контроль – це вид контролю, що проводиться по завершенні вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О здійснюється у формі тематичної контрольної роботи після опанування програмової теми чи розділу. У разі, коли тема розрахована на велику кількість годин, її розподіляють на логічно завершені частини – підтеми. Якщо ж програмова тема невелика за обсягом, то її об'єднують з однією або кількома наступними темами.

Тематичне оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок та вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги здобувачів освіти до найсуттєвішого, в систему знань з кожного предмета.

Тематична оцінка в балах виставляється на підставі результатів опанування здобувачами освіти матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням всіх поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності здобувачів освіти.

Перед початком вивчення чергової теми всі здобувачі П(ПТ)О мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять), кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення, а також умовами оцінювання.

Здобувачі освіти мають право на підвищення тематичної оцінки.

Семестровий контроль здійснюється на основі результатів тематичного оцінювання з урахуванням динаміки зростання рівня навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О.

Навчальні досягнення здобувачів освіти з професійно-практичної підготовки здійснюється на підставі тематичних оцінок та оцінювання перевірних робіт.

Здобувачі освіти мають право на підвищення семестрової оцінки.

Оцінювання за навчальним модулем, або результатом навчання здійснюється з предметів теоретичного та виробничого навчання після оволодіння здобувачами П(ПТ)О кожного навчального модуля, або результату навчання.

Контроль збереження знань (відстрочений контроль) може проводитися через деякий час після вивчення дисципліни. Цей вид контролю не впливає на результативність (оцінку) навчання здобувача освіти і проводиться вибірково для визначення рівня залишкових знань здобувачів освіти, контролю якості освітнього процесу та удосконалення критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Відстрочений контроль з певного освітнього компонента проводиться за розпорядженням директора, яким визначається персональний склад комісії, що його проводить і термін проведення.

Директорський контроль якості підготовки здобувачів освіти з освітніх компонентів є контролем стійкості знань, умінь та навичок і може проводитися за темами предмета, що були вивчені в попередньому семестрі, або за освітньою програмою всього предмета як для перевірки готовності здобувачів освіти до підсумкового контролю, так і для перевірки залишкових знань здобувачів освіти.

Пакет завдань для проведення директорського контролю розробляється педагогічними працівниками, які викладають відповідні предмети, та розглядаються і схвалюються на засіданні методичної комісії.

Директорський контроль проводиться у письмовій формі та у формі тестування, в тому числі – комп'ютерного. Контроль проводять за присутності представника адміністрації КЗ «Чернігівський центр ПТО».

За підсумками проведеного директорського контролю знань здобувачів освіти адміністрацією здійснюється його детальний аналіз, результати якого розглядаються на засіданнях методичних комісій, педагогічної ради КЗ «Чернігівський центр ПТО».

Проміжне оцінювання здійснюється в межах *проміжною контролю* і передбачає проведення семестрових заліків, річних підсумкових заліків, проміжної кваліфікаційної атестації (кваліфікаційного іспиту), індивідуальних завдань.

Річна оцінка виставляється на основі семестрових оцінок також з урахуванням динаміки зростання рівня навчальних досягнень здобувачів освіти.

Вихідний контроль передбачає проміжну (поетапну) та/або державну кваліфікаційну атестацію, що включає: кваліфікаційну пробну роботу, яка відповідає вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики випускника відповідного кваліфікаційного рівня; кваліфікаційний іспит або виконання комплексно-контрольного завдання чи захист дипломної роботи, проекту (творчої роботи), що їх замінює. Державна або проміжна (поетапна) кваліфікаційна атестація проводиться за результатами здобуття кожної професійної кваліфікації.

Терміни проведення контрольних, перевірних робіт визначаються відповідним затвердженим графіком. Періодичність і форми проміжного та вихідного контролю визначаються освітніми програмами.

Основними документами обліку результатів поточного, тематичного, за навчальним модулем, або результатом навчання, проміжного контролю є журнали теоретичного і виробничого навчання установленної форми.

Державна підсумкова атестація з освітніх компонентів загальноосвітньої підготовки проводиться у формі зовнішнього незалежного оцінювання або інших формах визначених наказом МОН України.

Атестація здобувачів освіти з професійної підготовки – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам освітніх стандартів професійної (професійно-технічної) освіти.

Атестація випускників проводиться за атестованими професіями та завершується виданою документів про присвоєння відповідного робітничого розряду. Атестація проводиться відкрито і гласно.

Для проведення державної кваліфікаційної атестації випускників з усіх ліцензованих професій за освітньо-кваліфікаційним рівнем «кваліфікований робітник» створюються державні кваліфікаційні комісії. Терміни проведення атестації визначаються робочими навчальними планами підготовки кваліфікованих робітників та графіком освітнього процесу. Атестацію проходить кожен здобувач освіти після повного виконання ним навчального плану за освітньо-кваліфікаційним рівнем «кваліфікований робітник».

Головою державної кваліфікаційної комісії призначається представник роботодавця або замовника підготовки кваліфікованих робітників професіонал відповідної галузі виробництва.

Члени комісії призначаються з числа викладачів відповідного фаху, голів методичних комісій, визнаних фахівців із відповідних професій.

Державна кваліфікаційна атестація проводиться відповідно до «Положення про порядок кваліфікаційної атестацій та присвоєння кваліфікації особам, які здобувають професійно-технічну освіту», затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України і Міністерства освіти і науки України від 31.12.98 року № 201/469.

Результати проміжної та державної кваліфікаційної атестації вносяться до протоколу встановленого зразка, потім до журналу обліку теоретичного і виробничого навчання та до зведеної відомості.

До атестації з навчальних предметів, що входять до додатка диплома (свідоцтва), допускаються здобувачі освіти, які мають річні оцінки не нижче 4 бали з професійно-практичної підготовки і з усіх навчальних предметів (професійно-теоретичної, загальнопрофесійної підготовки тощо), що входять до додатка до диплома (свідоцтва).

Для врахування думки здобувачів освіти щодо якості та об'єктивності системи оцінювання проводяться соціологічні опитування здобувачів освіти і випускників, а також моніторинг якості освітнього процесу.

Відповідальні за впровадження та вдосконалення системи оцінювання здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти: директор, заступники директора, голови методичних комісій, учнівське самоврядування.

Процедура здійснення оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти передбачає такі вимоги:

1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень шляхом оприлюднення критеріїв, правил та процедури оцінювання навчальних досягнень.

2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування навчальних досягнень кожного здобувача освіти шляхом здійснення аналізу результатів навчання, впровадження формульованого оцінювання.

3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до само оцінювання та взаємооцінювання.

4. Академічна доброчесність здобувачів освіти.

Визначення рівня результативності навчальних досягнень здобувачів ПЗСО з предметів загальноосвітньої підготовки, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його рівня навчальних досягнень з предметів загальноосвітньої підготовки наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів ПЗСО з предметів загальноосвітньої підготовки

Рівень навчальних досягнень	Бал	Вимоги до знань, умінь і навичок
I. Початковий	1	Здобувачі ПЗСО розрізняють об'єкти вивчення.
	2	Здобувачі ПЗСО відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.
	3	Здобувачі ПЗСО відтворюють частину навчального матеріалу, з допомогою <i>вчителя</i> виконують елементарні завдання.
II. Середній	4	Здобувачі ПЗСО з допомогою <i>вчителя</i> відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію.
	5	Здобувачі ПЗСО відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
	6	Здобувачі ПЗСО виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III. Достатній	7	Здобувачі ПЗСО правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії.
	8	Знання здобувачів ПЗСО є достатніми. Вони застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності.
	9	Здобувачі ПЗСО добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
IV. Високий	10	Здобувачі ПЗСО мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.
	11	Здобувачі ПЗСО мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
	12	Здобувачі ПЗСО мають системні, міцні знання в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у

Рівень навчальних досягнень	Бал	Вимоги до знань, умінь і навичок
		стандартних і нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О

Початковий, середній, достатній, високий рівні навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О формуються на основі 12-ти бальної шкали оцінювання.

Визначення рівня результативності навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його рівня навчальних досягнень з професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О з професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О		
ПОЧАТКОВИЙ РІВЕНЬ		
характеристика рівня		
	<i>професійно-теоретична підготовка</i>	<i>професійно-практична підготовка</i>
	Здобувач П(ПТ)О з допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі елементи (фрагменти) навчального матеріалу та неусвідомлено виконує окремі практичні завдання (лабораторні, контрольні, підсумкові роботи тощо). При відповіді і виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок.	Здобувач П(ПТ)О з допомогою майстра виробничого навчання (наставника виробничої практики, інструктора) відтворює на рівні розпізнання окремі компоненти професійних знань та виконує окремі елементи (фрагменти) навчально-виробничого або контрольного завдання. При виконанні роботи припускається суттєвих помилок в організації робочого місця, плануванні виробничих дій, в прийомах праці та технологічних операціях. Результат виконаної роботи не відповідає вимогам кваліфікаційної характеристики з відповідної професії певного ступеня професійної (професійно-технічної) освіти та діючим якісним і кількісним показникам (нормам виробітку, часу, витрат матеріалів тощо) на даний період навчання.
<i>бал</i>	<i>професійно-теоретична підготовка</i>	<i>професійно-практична підготовка</i>
1	Здобувач П(ПТ)О з допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі елементи навчального матеріалу та виконує зі значними труднощами окремі елементи практичних завдань. Під час відповіді і при виконанні практичних	Здобувач П(ПТ)О з допомогою майстра виробничого навчання відтворює на рівні розпізнання окремі компоненти професійних знань, необхідних для виконання даної роботи. З постійною допомогою майстра виробничого навчання виконує лише елементи навчально-виробничого або контрольного завдання. При

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О		
	завдань припускається суттєвих помилок.	виконанні роботи припускається суттєвих помилок в організації робочого місця, плануванні виробничих дій, в прийомах праці виробничих дій, прийомах праці та технологічних операціях. Результат виконаної роботи повністю не відповідає діючим якісним і кількісним показникам. Потребує постійної допомоги і контролю в дотримання правил охорони праці.
2	Здобувач П(ПТ)О з допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі фрагменти навчального матеріалу та неусвідомлено виконує окремі фрагменти практичних завдань. При відповіді і при виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок.	Здобувач П(ПТ)О з допомогою майстра виробничого навчання відтворює на рівні розпізнання окремі фрагменти професійних знань, необхідних для виконання даної роботи. З постійною допомогою майстра виробничого навчання виконує фрагменти навчально-виробничого або контрольного завдання. При виконанні роботи припускається суттєвих помилок в організації робочого місця, плануванні виробничих дій, в прийомах праці виробничих дій, прийомах праці та технологічних операціях. Результат роботи істотно не відповідає діючим якісним і кількісним показникам. Потребує допомоги і контролю в дотримання правил охорони праці.
3	Здобувач П(ПТ)О з допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі фрагменти навчального матеріалу та неусвідомлено виконує частину практичних завдань. При відповіді і при виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок.	Здобувач П(ПТ)О безсистемно, на рівні розпізнання відтворює окремі компоненти професійних знань, необхідних для виконання даної роботи. З допомогою майстра виробничого навчання планує виробничі дії та виконує частину навчально-виробничого або контрольного завдання. При виконанні роботи припускається значної кількості помилок в організації робочого місця та технологічних операціях, які самостійно виправити не може. Результат роботи не відповідає діючим якісним і кількісним показникам. Потребує допомоги і контролю в дотримання правил охорони праці.
СЕРЕДНІЙ РІВЕНЬ		
характеристика рівня		
<i>професійно-теоретична підготовка</i>		<i>професійно-практична підготовка</i>
Здобувач П(ПТ)О на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння відтворює навчальний матеріал та виконує практичні завдання в неповному обсязі з частковою допомогою викладача. Недостатньо обґрунтовано аналізує і порівнює інформацію. Неусвідомлено користується технічною та конструкторсько-технологічною документацією. При відповіді і виконанні		Здобувач П(ПТ)О без достатнього розуміння відтворює компоненти професійних знань та недостатньо усвідомлено прийоми і технологічні операції. З частковою допомогою майстра виробничого навчання (наставника виробничої практики, інструктора) організовує робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання з

<i>професійно-теоретична підготовка</i>		<i>професійно-практична підготовка</i>
практичних завдань припускається помилок, які самостійно виправити не може.		використанням технічної і конструкторсько-технологічної документації. При виконанні роботи припускається помилок, які самостійно виправити не може. Результат виконаної роботи відповідає рівню кваліфікації на ступінь нижчому обумовленого кваліфікаційною характеристикою відповідної професії певного ступеня професійно-технічної освіти та діючим якісним і кількісним показникам (норми виробітку, часу, витрат матеріалу тощо) на даний період навчання.
Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О на середньому рівні		
<i>бал</i>	<i>професійно-теоретична підготовка</i>	<i>професійно-практична підготовка</i>
4	Здобувач П(ПТ)О на рівні запам'ятовування розуміння відтворює навчальний матеріал та виконує практичні завдання з допомогою викладача. Має значні труднощі при аналізі та порівнянні. Недостатньо усвідомлено користується технічною та конструкторсько-технологічною документацією. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається значної кількості помилок, які самостійно виправити не може.	Здобувач П(ПТ)О без достатнього розуміння відтворює окремі компоненти професійних знань та недостатньо усвідомлено виконує основні прийоми і технологічні операції, необхідні для виконання даної роботи. Не може пояснити зміст технологічного процесу та прийомів самоконтролю і методів контролю за якістю. З частковою допомогою майстра виробничого навчання організовує робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання з використанням технічної та конструкторсько-технологічної документації. При виконанні роботи припускається значної кількості помилок, які самостійно виправити не може. Результат роботи відповідає мінімальним діючим якісним і кількісним показникам. В окремих випадках потребує допомоги і контролю в дотриманні правил охорони праці.
5	Здобувач П(ПТ)О на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння відтворює основні положення навчального матеріалу та виконує практичні завдання з частковою допомогою викладача. З помилками дає визначення основних понять. Може частково обґрунтувати і проаналізувати свою відповідь. Недостатньо усвідомлено користується технічною та конструкторсько-технічною документацією. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається помилок, які самостійно виправити не може.	Здобувач П(ПТ)О з допомогою майстра виробничого навчання відтворює на рівні розпізнання окремі знань та недостатньо усвідомлено виконує основні прийоми і технологічні операції, необхідні для даної роботи. З частковою допомогою майстра виробничого навчання організовує робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання з використанням технічної і конструкторсько-технологічної документації. Не усвідомлено застосовує прийоми контролю за якістю та самоконтролю за виконанням технологічного процесу. При виконанні роботи припускається

<i>професійно-теоретична підготовка</i>		<i>професійно-практична підготовка</i>
		помилки, які самостійно виправити не може. Результат роботи відповідає низькому рівню діючих якісних та кількісних показників. В окремих випадках потребує допомоги і контролю в дотриманні правил охорони праці.
6	Здобувач П(ПТ)О без достатнього розуміння відтворює навчальний матеріал та виконує практичні завдання з епізодичною допомогою викладача. З окремими помилками дає визначення основних понять. Може частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки. Користується окремими видами технічної та конструкторсько-технологічної документації. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається помилок, які може частково виправити.	Здобувач П(ПТ)О без достатнього розуміння відтворює значну кількість компонентів професійних знань, необхідних для виконання даної роботи. З консультативною допомогою майстравиробничого навчання організовує робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання з застосуванням технічної і конструкторсько-технологічної документації. Неусвідомлено застосовує прийоми контролю за якістю та самоконтролю за виконанням технологічного процесу. При виконанні роботи припускається помилок, які частково може виправити з допомогою майстравиробничого навчання. Результат виконаної роботи відповідає низькому рівню діючих якісних та кількісних показників. В окремих випадках потребує консультативної допомоги в організації робочого місця та дотриманні правил охорони праці.

ДОСТАТНІЙ РІВЕНЬ**характеристика рівня**

<i>професійно-теоретична підготовка</i>	<i>професійно-практична підготовка</i>
Здобувач П(ПТ)О самостійно з розумінням відтворює основний навчальний матеріал та застосовує його при виконанні практичних завдань в типових умовах (стандартних ситуаціях). Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює інформацію і робить висновки. Відповідь в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована. Виконує практичні завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій). Можлива консультативна допомога викладача. Достатньо усвідомлено користується довідковою інформацією, технічною та конструкторсько-технологічною документацією. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які може виправити.	Здобувач П(ПТ)О з розумінням відтворює основні професійні знання та правильно виконує основні прийоми і технологічні операції, необхідні для даної роботи. Самостійно організовує робоче місце, планує виробничі дії та в цілому правильно виконує навчально-виробниче або контрольне завдання за типовим алгоритмом в межах встановлених норм часу. Достатньо усвідомлено користується технічною і конструкторсько-технологічною документацією. Може розробляти окремі її види з консультацією майстра виробничого навчання (наставника виробничої практики, інструктора). Застосовує основні прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю. При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок, які може виправити. Результат виконаної роботи відповідає вимогам кваліфікаційної

<i>професійно-теоретична підготовка</i>		<i>професійно-практична підготовка</i>
		характеристики відповідної професії певного ступеня професійно-технічної освіти або діючим якісним і кількісним показникам (нормі виробітку, часу, витрат матеріалів тощо) на даний період навчання. Дотримується правил охорони праці.
Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О на достатньому рівні		
<i>бал</i>	<i>професійно-теоретична підготовка</i>	<i>професійно-практична підготовка</i>
7	Здобувач П(ПТ)О самостійно з розумінням відтворює суть основних положень навчального матеріалу та застосовує його при виконанні практичних завдань в типових умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює, робить висновки. Його відповідь в цілому правильна, але містить неточності. Виконує практичні завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій) з консультативною допомогою викладача. Користується довідковою інформацією, технічною та конструкторсько-технологічною документацією. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які частково виправляє.	Здобувач П(ПТ)О з розумінням відтворює основні професійні знання та правильно виконує основні прийоми і технологічні операції, необхідні для виконання даної роботи. Організовує робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій) з незначним відхиленням від встановлених норм часу. Достатньо усвідомлено користується технічною та конструкторсько-технологічною документацією. Застосовує прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. Потребує консультації майстра виробничого навчання. При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок, які частково може виправити. Результат роботи в цілому відповідає якісним і кількісним показникам запланованого рівня кваліфікації. Дотримується правил охорони праці.
8	Здобувач П(ПТ)О самостійно з розумінням відтворює основний навчальний матеріал та застосовує його при виконанні практичних завдань в типових умовах (стандартних ситуаціях). Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює інформацію, встановлює її зв'язок з обраною професією і робить висновки. Відповідь в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована. Виконує практичні завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій) з консультативною допомогою викладача. Усвідомлено користується довідковою інформацією, технічною та конструкторсько-технічною документацією. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які частково виправляє.	Здобувач П(ПТ)О з розумінням відтворює основні професійні знання та правильно виконує основні прийоми і технологічні операції, необхідні для виконання даної роботи. Самостійно організовує робоче місце, планує та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання за типовим алгоритмом в межах встановлених норм часу. Достатньо усвідомлено користується технічною та конструкторсько-технологічною документацією, що надається. Застосовує прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок, які може виправити. Результат роботи відповідає якісним і кількісним показникам, що передбачені запланованим рівнем кваліфікації. Дотримується норм витрат матеріалів (ресурсів) та правил охорони праці.

	<i>професійно-теоретична підготовка</i>	<i>професійно-практична підготовка</i>
9	Здобувач П(ПТ)О володіє основним навчальним матеріалом в усній, письмовій і графічній формах, застосовує його при виконанні практичних завдань як у типових, так і в дещо ускладнених умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює і систематизує інформацію, встановлює її зв'язок з обраною професією і робить висновки. Його відповідь в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована. Виконує практичні завдання за типовим алгоритмом з консультацією викладача. Усвідомлено користується довідковою інформацією, технічною та конструкторсько-технологічною документацією. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які може виправити.	Здобувач П(ПТ)О з розумінням відтворює основні професійні знання та правильно виконує переважну більшість прийомів і технологічних операцій, необхідних для виконання даної роботи. Самостійно, в цілому організовує робоче місце, планує та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання за типовим алгоритмом в межах встановлених норм часу. Усвідомлено користується технічною та конструкторсько-технологічною документацією. Може розробляти окремі її види. Правильно застосовує основні прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок, які виправляє. Результат роботи відповідає якісним і кількісним показникам, що передбачені запланованим рівнем кваліфікації. Дотримується норм витрат матеріалів енергоресурсів та правил охорони праці.

ВИСОКИЙ РІВЕНЬ**характеристика рівня**

	<i>професійно-теоретична підготовка</i>	<i>професійно-практична підготовка</i>
	Здобувач П(ПТ)О володіє глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями навчального матеріалу в повному обсязі та здатний їх ефективно застосовувати для виконання всіх передбачених навчальною програмою практичних завдань. Відповідь правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію та узагальнення. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робить аргументовані висновки. Здобувач П(ПТ)О правильно й усвідомлено застосовує всі види технічної і конструкторсько-технологічної документації. Самостійно, правильно, в повному обсязі виконує практичні завдання як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно складеним планом. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається неточностей, які виявляє і виправляє. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки і технології.	Здобувач П(ПТ)О володіє професійними знаннями в повному обсязі та самостійно, правильно, впевнено виконує всі прийоми і здатний ефективно виконувати технологічні операції, необхідні для даної роботи в межах навчальної програми та встановлених норм часу. Самостійно в повному обсязі виконує навчально-виробниче або контрольне завдання відповідно до вимог технічної і конструкторсько-технологічної документації, яка передбачена навчальною програмою. Вміє самостійно розробляти окремі її види та обирати оптимальний варіант виконання навчально-виробничого або контрольного завдання. Зразково дотримується нормативів витрат матеріалів та інших ресурсів. Правильно і усвідомлено застосовує всі прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. Опанував основи професійної культури та виявляє прагнення і здатність до продуктивної і творчої співпраці в колективі. В процесі роботи може припускатися неточностей, які самостійно виявляє та виправляє. Результат виконання роботи повністю відповідає рівню кваліфікаційної характеристики з відповідної

<i>професійно-теоретична підготовка</i>		<i>професійно-практична підготовка</i>
		професії певного ступеня професійно-технічної освіти та діючим якісним і кількісним показникам (нормі виробітку, часу, витрат матеріалів тощо) або може відповідати вищому кваліфікаційному рівню, ніж запланований. Забезпечує високий рівень організації праці та дотримання правил охорони праці.
Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О на високому рівні		
<i>бал</i>	<i>професійно-теоретична підготовка</i>	<i>професійно-практична підготовка</i>
10	Здобувач П(ПТ)О уміє усвідомлено застосовувати нову інформацію в обсязі, що відповідає навчальній програмі. Володіє глибокими, міцними знаннями навчального матеріалу та здатний їх правильно використовувати для виконання практичних завдань. Відповідь повна, правильна, логічна, містить аналіз і систематизацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робить аргументовані висновки з незначною консультацією викладача. Вміє самостійно користуватися джерелами інформації. Здобувач П(ПТ)О самостійно й правильно застосовує довідкову інформацію, технічну та конструкторсько-технологічну документацію. Практичні завдання виконує в цілому правильно, в повному обсязі.	Здобувач П(ПТ)О володіє професійними знаннями в обсязі, що передбачений навчальною програмою, та самостійно, правильно, впевнено виконує прийоми і технологічні операції, необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми та встановлених норм часу. Самостійно в повному обсязі виконує навчально-виробниче або контрольне завдання відповідно до вимог технічної та конструкторсько-технологічної документації, яка передбачена навчальною програмою. Вміє розробляти окремі її види. Дотримується нормативів витрат матеріалів та інших ресурсів. Виявляє елементи професійної культури та прагнення і здатність до продуктивної творчої співпраці в колективі. В процесі роботи може припускатися окремих неточностей, які самостійно виправляє. Результат виконаної роботи в цілому відповідає діючим заданим якісним і кількісним показникам. Раціонально організовує робоче місце та дотримується правил охорони праці.
11	Здобувач П(ПТ)О володіє узагальненими знаннями навчального матеріалу в повному обсязі та здатний їх ефективно використовувати для виконання всіх передбачених навчальною програмою практичних завдань. Відповідь здобувача П(ПТ)О повна, правильна, логічна і містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу. Вміє самостійно знаходити й користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Правильно й усвідомлено	Здобувач П(ПТ)О володіє професійними знаннями у повному обсязі та самостійно, правильно, впевнено виконує всі прийоми і технологічні операції, необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми та встановлених норм часу. Самостійно в повному обсязі виконує навчально-виробниче або контрольне завдання відповідно до вимог технічної та конструкторсько-технологічної документації, яка передбачена навчальною програмою. Вміє самостійно розробляти окремі її види та обирати оптимальний варіант виконання навчально-виробничого або контрольного завдання. Зразково дотримується нормативів витрат матеріалів та інших ресурсів.

	<i>професійно-теоретична підготовка</i>	<i>професійно-практична підготовка</i>
	застосовує всі види довідкової інформації, технічної і конструкторсько-технологічної документації в межах навчальної програми. Може самостійно складати окремі її види. Практичні завдання виконує правильно, в повному обсязі як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається незначних неточностей, які самостійно виявляє та виправляє. Виявляє інтерес до обраної професії, нової техніки і технології.	Правильно й усвідомлено застосовує всі прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. Опанував основи професійної культури та виявляє прагнення і здатність до продуктивної і творчої співпраці в колективі. В процесі роботи припускається незначних неточностей, які самостійно виявляє і виправляє. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним і кількісним показникам. Забезпечує високий рівень організації праці та дотримується правил охорони праці.
12	Здобувач П(ПТ)О володіє системними знаннями навчального матеріалу та ефективно застосовує їх для виконання передбачених навчальною програмою практичних завдань. Відповідь здобувача П(ПТ)О повна, правильна, логічна і містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу. Вміє самостійно знаходити й користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Правильно й усвідомлено застосовує всі види довідкової інформації, технічної і конструкторсько-технологічної документації. Бездоганно виконує практичні завдання як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки і технології.	Здобувач П(ПТ)О володіє системними професійними знаннями у повному обсязі та бездоганно виконує всі прийоми, технологічні операції, необхідні для виконання конкретної роботи в межах навчальної програми. Повністю виконує або перевиконує норми часу. У повному обсязі виконує контрольне завдання у повній відповідальності до конструкторсько-технологічної документації. Вміє самостійно розробляти окремі її види та обирати оптимальний варіант виконання навчально-виробничого (контрольного) завдання. Знаходить шляхи зменшення витрат матеріалів та інших ресурсів, що не впливають на якість. Впевнено й усвідомлено застосовує прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. Опанував основи професійної культури та виявляє прагнення і здатність до співпраці в колективі. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним і кількісним показникам або може бути ще кращим. Забезпечує високий рівень організації праці і робочого місця, зразкового дотримання правил охорони праці.

На підставі наведених Типових критеріїв та у відповідності з вимогами стандартів П(ПТ)О з професій за якими здійснюється підготовка кваліфікованих робітників в закладі освіти, що ґрунтуються на компетентнісному підході, в КЗ «Чернігівський центр ПТО» розробляються:

1. Критерії державної кваліфікаційної атестації випускників (разом з роботодавцями), які погоджуються з регіональними органами освіти.

2. Критерії оцінювання професійних компетентностей здобувачів освіти з навчальних предметів загальнопрофесійної, професійно-теоретичної, професійно-практичної підготовки, що формуються викладачами і майстрами виробничого навчання та ухвалюються відповідними методичними комісіями КЗ «Чернігівський центр ПТО».

Зазначені критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти використовуються у КЗ «Чернігівський центр ПТО» під час визначених законодавством видів контролю за навчально-виробничим процесом, причому бали 1-3 відповідають параметру - «не знає/не вміє», 4-12 – «знає/уміє». Оцінювання набутих компетентностей під час державної або проміжної (поетапної) кваліфікаційної атестації здійснюється за параметрами: «знає – не знає»; «уміє – не вміє».

Результати оцінювання здобувачів освіти обговорюються на засіданні педагогічної ради КЗ «Чернігівський центр ПТО».

7. КРИТЕРІЇ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Внутрішня система забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності закладу передбачає підвищення якості професійної підготовки фахівців відповідно до очікувань суспільства. Вимоги до педагогічних працівників закладу встановлюються у відповідності до розділу VII Закону України «Про освіту».

Якість педагогічного складу регулюється прозорими процедурами відбору, призначення та звільнення з посади, кваліфікаційними вимогами та вимогами до професійної компетентності, системою підвищення кваліфікації.

Відповідність фаховості педагога навчальній дисципліні визначається відповідністю його спеціальності згідно з документами про вищу освіту або про науковий ступінь, або про вчене звання, або науковою спеціальністю, або досвідом практичної роботи за відповідним фахом та проходженням відповідного підвищення кваліфікації.

Основними критеріями оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників є:

- освітній рівень кваліфікації педагогічних працівників;
- результати атестації;
- систематичність підвищення кваліфікації;
- наявність педагогічних звань, почесних нагород;
- наявність авторських програм, посібників, методичних рекомендацій, статей тощо;

- участь в експериментальній діяльності;
- результати освітньої діяльності.

Процедура здійснення оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників передбачає такі вимоги:

1. Ефективність планування своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування загальнопрофесійних, ключових та професійних компетентностей здобувачів освіти:

- планування діяльності, аналіз, її результативність;
- застосування освітніх технологій, спрямованих на формування загальнопрофесійних, ключових та професійних компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти;
- участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (за потреби);
- створення та/або використання електронних освітніх ресурсів (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, веб-сайти, блоги тощо);
- сприяння формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти в процесі їх навчання, виховання й розвитку;
- використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі.

2. Постійне підвищення професійного рівня й педагогічної та фахової майстерності:

- забезпечення власного професійного розвитку і підвищення кваліфікації, в тому числі щодо методик роботи зі здобувачами освіти з особливими освітніми потребами;
- здійснення інноваційної освітньої діяльності, участь в освітніх проєктах, залучення до роботи як освітніх експертів.

3. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками (особами, які їх замінюють), педагогічними працівниками:

- дія на засадах педагогіки партнерства;
- співпраця із батьками (особами, які їх замінюють) здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечення постійного зворотного зв'язку;
- педагогічне наставництво, взаємонавчання, інші форми професійної співпраці.

4. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності:

- дотримання академічної доброчесності;
- сприяння дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти.

5. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників, а саме наявність інформації про критерії, правила та процедуру оцінювання їх педагогічної діяльності.

Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня наведено в таблицях 3-4.

Таблиця 3

Вимоги до рівня професійної підготовки та кваліфікації педагогічних працівників при присвоєнні їм кваліфікаційних категорій

Кваліфікаційна категорія працівника	Вимоги до рівня професійної підготовки та кваліфікації працівника
Спеціаліст	<ul style="list-style-type: none"> - має освітній рівень фаховий молодший бакалавр (освітньо-кваліфікаційний рівень молодший спеціаліст), молодший бакалавр, бакалавр чи магістр (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст); - здатний створювати умови для розвитку здобувачів освіти, забезпечувати засвоєння ними освітніх програм, знає основи педагогіки, психології, дитячої та вікової фізіології; - використовує інформаційно-комунікаційні технології, цифрові освітні ресурси в освітньому процесі; - уміє вирішувати педагогічні проблеми; - уміє встановлювати контакт з учнями, батьками, колегами, дотримується педагогічної етики, моралі.
Спеціаліст другої категорії	<ul style="list-style-type: none"> - має освітній рівень молодший бакалавр (освітньо-кваліфікаційний рівень молодший спеціаліст), бакалавр чи магістр (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст) (для працівників закладів дошкільної освіти також освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр), стаж роботи на посадах педагогічних працівників не менше ніж три роки; - здатний створювати умови для розвитку здобувачів освіти, забезпечувати засвоєння ними освітніх програм; - знає основи педагогіки, психології, дитячої та вікової фізіології; - використовує диференційований та індивідуальний підхід до учнів; - використовує інформаційно-комунікаційні технології, цифрові освітні ресурси в освітньому процесі; - постійно вдосконалює свій професійний рівень; - ефективно застосовує сучасні освітні технології, методичні прийоми, педагогічні засоби, різні форми роботи з учнями; - впроваджує інноваційні технології в освітньому процесі; - обізнаний з основами нормативно-правовими актами про освіту;

Кваліфікаційна категорія працівника	Вимоги до рівня професійної підготовки та кваліфікації працівника
	<ul style="list-style-type: none"> -уміє вирішувати педагогічні проблеми; -уміє встановлювати контакт з учнями, батьками, колегами, є авторитетом для них; - дотримується педагогічної етики ,моралі.;
Спеціаліст першої категорії	<ul style="list-style-type: none"> - має освітній рівень бакалавр, магістр (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст) (для працівників закладів дошкільної освіти також освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр або ступінь вищої освіти молодший бакалавр (освітньо-кваліфікаційний рівень молодший спеціаліст), стаж роботи на посадах педагогічних працівників не менше ніж п'ять років; - здатний створювати умови для розвитку здобувачів освіти, забезпечувати засвоєння ними освітніх програм; - знає основи педагогіки, психології, дитячої та вікової фізіології; - лаконічно, образно, і доступно ознайомлює учнів з новою інформацією; - використовує диференційований та індивідуальний підхід до учнів; - володіє технологіями творчої педагогічної діяльності з урахуванням особливостей і здібностей до учнів; - використовує інформаційно-комунікаційні технології, цифрові освітні ресурси в освітньому процесі; - постійно вдосконалює свій професійний рівень; - ефективно застосовує сучасні освітні технології, методичні прийоми, педагогічні засоби, різні форми роботи з учнями; - впроваджує інноваційні технології, передовий педагогічний досвід в освітньому процесі; -використовує методи компетентно- орієнтованого підходу до організації освітнього процесу; - обізнаний з основами нормативно-правовими актами про освіту; - уміє вирішувати педагогічні проблеми, встановлювати контакт з учнями, батьками, колегами, є авторитетом для них; - уміє аргументувати свою позицію; - дотримується педагогічної етики, моралі.
Спеціаліст вищої категорії	<ul style="list-style-type: none"> - має освітній рівень магістр (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст), стаж роботи на посадах педагогічних працівників не менше ніж сім років.; - здатний створювати умови для розвитку здобувачів освіти, забезпечувати засвоєння ними освітніх програм; - володіє широким спектром стратегій навчання та виховання; - застосовує нестандартні форми організації роботи з учнями; -знає основи педагогіки, психології, дитячої та вікової фізіології; - лаконічно, образно, і доступно ознайомлює учнів з новою інформацією; - використовує диференційований та індивідуальний підхід до учнів; - володіє технологіями творчої педагогічної діяльності з урахуванням особливостей і здібностей до учнів; - використовує інформаційно-комунікаційні технології, цифрові освітні ресурси в освітньому процесі;

Кваліфікаційна категорія працівника	Вимоги до рівня професійної підготовки та кваліфікації працівника
	<ul style="list-style-type: none"> - постійно вдосконалює свій професійний рівень; - активно й ефективно застосовує та поширює у професійному середовищі інноваційні освітні методики і технології, педагогічні засоби; - впроваджує передовий педагогічний досвід в освітньому процесі; - продукує оригінальні інноваційні ідеї; - використовує методи компетентно-орієнтованого підходу до організації освітнього процесу; - вносить пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу в закладі освіти; - обізнаний з основами нормативно-правовими актами про освіту; - уміє вирішувати педагогічні проблеми, встановлювати контакт з учнями, батьками, колегами, є авторитетом для них; - уміє аргументувати свою позицію; - дотримується педагогічної етики, моралі.

Таблиця 4

Кваліфікаційні вимоги до майстрів виробничого навчання за відповідними тарифними розрядами

Кваліфікаційні вимоги	Вимоги до рівня професійної підготовки та кваліфікації
Майстер виробничого навчання з оплатою праці по 11 тарифному розряду	<ul style="list-style-type: none"> - середня спеціальна або вища освіта за фахом; - рівень робітничої кваліфікації не нижче встановленого навчальним планом для випускника профтехучилища з відповідної професії; - відповідає етичним, культурним вимогам до педагогічних працівників; - забезпечує підготовку кваліфікованих конкурентоспроможних робітників. Сумлінно виконує функціональні обов'язки майстра виробничого навчання. <p>Майстер виробничого навчання з оплатою праці по 9 тарифному розряду</p>
Майстер виробничого навчання з оплатою праці по 12 тарифному розряду	<ul style="list-style-type: none"> - відповідає вимогам до майстра виробничого навчання з оплатою праці по 10 тарифному розряду; - рівень робітничої кваліфікації вище встановленого навчальним планом для випускників професійного навчального закладу; - володіє сучасними формами, методами професійного навчання та використовує їх в роботі; - компетентно вирішує завдання комплексного забезпечення навчально-виробничого процесу; - досягає хороших результатів праці, що підтверджується тематичними перевітками адміністрації навчального закладу та поетапною атестацією учнів; - не менше 10 відсотків випускників опановують вищий рівень кваліфікації, ніж передбачений навчальним планом;

Кваліфікаційні вимоги	Вимоги до рівня професійної підготовки та кваліфікації
<p>Майстер виробничого навчання з оплатою праці по 13 тарифному розряду</p>	<p>-стаж роботи в навчальному закладі не менше року, або на виробництві за відповідним фахом не менше 3-х років.</p> <p>-відповідає вимогам до майстра виробничого навчання з оплатою праці по 11 тарифному розряду;</p> <p>-забезпечує підготовку кваліфікованих і конкурентоспроможних робітників з розвиненим технологічним мисленням;</p> <p>-добре володіє та систематично використовує в роботі прогресивні форми, методи професійного навчання;</p> <p>-досягає високої результативності праці, що підтверджується перевірочними роботами адміністрації навчального закладу та поетапною атестацією учнів;</p> <p>-більше 20% випускників опановують вищий рівень кваліфікації, ніж передбачений навчальним планом;</p> <p>- має високі результати в створенні сучасних умов виробничого навчання учнів;</p> <p>- визначається технічною грамотністю та технологічною культурою і прищеплює ці якості учням.</p> <p>- вносить вагомий вклад у методичне забезпечення виробничого навчання та методичну роботу;</p> <p>- систематично працює над оновленням своїх професійних знань та умінь;</p> <p>-стаж роботи в навчальному закладі не менше 3-х років, або на виробництві за відповідним фахом не менше 5-ти років.</p>
<p>Майстер виробничого навчання з оплатою праці по 14 тарифному розряду</p>	<p>-відповідає вимогам до майстра виробничого навчання з оплатою праці по 12 тарифному розряду;</p> <p>-має високу професійну кваліфікацію 5 і більший кваліфікаційний розряд, I клас, вищу категорію;</p> <p>- досягає високої результативності праці;</p> <p>-випускники відзначаються високою професійною майстерністю, технічною грамотністю, технологічною культурою та сумлінним ставленням до праці;</p> <p>- в роботі використовує інноваційні технології професійної освіти;</p> <p>-має власні ефективні методики та форми виробничого навчання, які використовуються в навчальних закладах регіону, країни;</p> <p>-є автором ефективних методичних розробок, посібників, підручників;</p> <p>-стаж роботи в навчальному закладі не менше 5-ти років.</p>

Процедурами оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників визначені такі:

- *призначення на посаду,*
- *атестація,*
- *сертифікація,*
- *підвищення кваліфікації.*

Процедура призначення на посаду педагогічного працівника регулюється чинним законодавством (укладення контрактів) відповідно до встановлених вимог.

Процедура атестації педагогічних працівників – це система заходів, спрямована на всебічне та комплексне оцінювання їх педагогічної діяльності, за якою визначаються відповідність педагогічного працівника займаній посаді, рівень його кваліфікації, присвоюється кваліфікаційна категорія, педагогічне звання. Атестація здійснюється відповідно до *Типового положення про атестацію педагогічних працівників і є обов'язковою*.

Метою атестації є стимулювання цілеспрямованого безперервного підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників, росту їх професійної майстерності, розвитку творчої ініціативи, підвищення престижу й авторитету, забезпечення ефективності освітнього процесу.

Основними принципами атестації є відкритість та колегіальність, гуманне та доброзичливе ставлення до педагогічного працівника, повнота, об'єктивність та системність оцінювання його педагогічної діяльності.

Комплексну оцінку діяльності педагогічних працівників за між атестаційний період здійснює атестаційна комісія I рівня (у випадку присвоєння кваліфікаційних категорій: «спеціаліст», «спеціаліст другої категорії», «спеціаліст першої категорії») та атестаційна комісія II рівня (у випадку присвоєння кваліфікаційної категорії «спеціаліст вищої категорії» та педагогічних звань: «старший викладач», «викладач-методист», «вихователь-методист», «майстер виробничого навчання I категорії», «майстер виробничого навчання II категорії»).

Атестаційна комісія вивчає педагогічну діяльність осіб, які атестуються, шляхом відвідування уроків, позаурочних заходів, вивчення рівня навчальних досягнень здобувачів освіти з предмета, що викладає педагогічний працівник, ознайомлення з навчальною документацією щодо виконання педагогічним працівником своїх посадових обов'язків, його участі у роботі методичної комісії, фахових конкурсах та інших заходах, пов'язаних з організацією навчально-виховної роботи, тощо.

Атестація може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, окрім випадків, визначених пунктом 7 розділу III до Типового положення про атестацію педагогічних працівників.

Атестація проводиться не раніше ніж через рік після призначення педагогічного працівника на посаду.

Позачергова атестація проводиться з метою підвищення кваліфікаційної категорії (тарифного розряду), педагогічного звання не раніш, як через два роки після присвоєння попередньої.

Позачергова атестація педагогічного працівника освітній рівень, стаж роботи на посадах педагогічних працівників якого відповідає вимогам, визначених у пунктах 8, 9 Типового положення про атестацію педагогічних працівників, може проводитися за його ініціативою та/або за однією з таких умов: визнання переможцем, лауреатом фінальних етапів всеукраїнських, міжнародних фахових конкурсів; наявності освітньо-наукового/освітньо-творчого, наукового ступеня; успішного проходження сертифікації.

За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді; викладачам, вихователям, соціальним педагогам, практичним психологам присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання; майстрам виробничого навчання, керівникам гуртків - встановлюються тарифні розряди та присвоюються педагогічні звання. Перелік кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України. Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством.

Міжатестаційний період (проміжок часу між проходженням педагогічним працівником попередньої та наступної атестації) не може бути меншим ніж три роки, крім випадків проведення позачергової атестації за ініціативи педагогічного працівника. Час перебування педагогічного працівника в соціальних відпустках, навчання у закладах вищої освіти, а також період, на який переноситься атестація, до міжатестаційного періоду не включаються.

З метою вдосконалення професійної підготовки педагогів закладу шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей організовується підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється відповідно до статті 59 Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України № 800 від 21.08.2019 та листа Міністерства освіти і науки України №1/9-683 від 04.11.2019.

Формами підвищення кваліфікації є інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева), дуальна, на робочому місці тощо. Форми підвищення кваліфікації можуть поєднуватись. Мінімальний загальний обсяг (загальна тривалість) підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладу професійної (професійно-технічної) освіти, необхідний їм для проходження

атестації, становить не менше ніж 150 годин або 5 кредитів ЄКТС упродовж п'яти років.

Основними видами підвищення кваліфікації є:

- навчання за програмою підвищення кваліфікації;
- стажування;
- участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо.

Щорічний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників затверджує педагогічна рада.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників проводиться в міжатестаційний період відповідно до законодавства і є необхідною умовою атестації. Метою підвищення кваліфікації педагогічних працівників є їх професійний розвиток відповідно до державної політики у галузі П(ПТ)О та забезпечення якості П(ПТ)О.

Відповідно до Закону України «Про освіту» загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п'яти років не може бути меншою за 150 годин, з яких певна кількість годин має бути обов'язково спрямована на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Окрім підвищення кваліфікації законодавчо визначено процедуру сертифікації педагогічних працівників. На відміну від атестації і підвищення кваліфікації сертифікація відбувається на добровільних засадах, виключно за ініціативою педагогічного працівника.

Сертифікація – це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи.

Формування та забезпечення функціонування системи сертифікації педагогічних працівників здійснює центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки. Процедуру сертифікації педагогічних працівників здійснюють спеціально уповноважені державою установи, положення про які затверджує Кабінет Міністрів України.

Зарахування сертифікації здійснюється один раз протягом строку дії сертифіката педагогічного працівника під час його чергової або позачергової атестації, що проводиться за ініціативи педагогічного працівника.

8. КРИТЕРІЙ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Управлінська діяльність адміністрації закладу на сучасному етапі передбачає вирішення низки концептуальних положень, а саме:

- створення умов для переходу від адміністративного стилю управління до громадсько-державного;
- раціональний розподіл роботи між працівниками закладу освіти з урахуванням їх кваліфікації, досвіду та ділових якостей;
- забезпечення оптимальної організації освітнього процесу, який би забезпечував належний рівень освіченості і вихованості випускників та підготовку їх до життя в умовах ринкових відносин;
- визначення найбільш ефективних для керівництва шляхів і форм реалізації стратегічних завдань, які б повною мірою відповідають особливостям роботи та діловим якостям адміністрації, раціональне витрачення часу всіма працівниками;
- правильне і найбільш ефективне використання навчально-матеріальної бази та створення сприятливих умов для її поповнення в умовах ринкових відносин;
- забезпечення високого рівня працездатності всіх учасників освітнього процесу;
- створення здорової творчої атмосфери в педагогічному колективі.

Сучасні виклики освітнього менеджменту вимагають від керівника закладу таких фахових компетенцій:

- прогнозувати позитивне майбутнє і формувати дух позитивних змін;
- забезпечувати відкрите керівництво;
- вивчати інтереси і потреби місцевої громади й суспільства в цілому, щоб визначати нові цілі і завдання;
- організовувати роботу колективу на досягнення поставлених цілей;
- працювати над залученням додаткових ресурсів для якісного досягнення цілей;
- постійно вчитися і стимулювати до цього членів педагогічного колективу.

Процедура управління процесом забезпечення якості освіти включає:

- ухвалення рішення про початок формування системи внутрішнього забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;

- призначення відповідальних за розробку, впровадження та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- навчання педпрацівників правилам і процедурам впровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- формування та підготовка аналітичної групи з визначення ефективності впровадження та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти на окремих етапах та у цілому;
- формування Політики та Цілей у сфері якості (на перспективу, навчальний рік тощо);
- визначення видів діяльності та процесів у рамках складових внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- розробка процедур для визначених процесів (дій, заходів);
- визначення та розвиток системи моніторингу якості;
- удосконалення системи аналізу та прийняття підсумкових рішень.

Відповідальними за впровадження та вдосконалення системи забезпечення якості освіти є директор, заступники директора, старший майстер, методист, соціальний педагог, практичний психолог, педагогічні працівники.

Критерії, правила і процедури оцінювання управлінських процесів визначаються на основі положень наказу Міністерства освіти і науки України від 06 травня 2021 року № 509 «Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти» та передбачають такі вимоги:

Організаційно-правові засади діяльності закладу освіти:

- наявність установчих, реєстраційних та дозвільних документів, що відповідають нормативним вимогам;
- наявність організаційних та розпорядчих документів, що відповідають нормативним вимогам.

Формування контингенту здобувачів освіти:

- аналіз стану виконання державного/регіонального замовлення;
- наявність правил прийому до закладу освіти;
- наявність двосторонніх договорів між закладом освіти та замовником (замовниками) робітничих кадрів, що відповідають вимогам законодавства;
- наявність ділової документації щодо прийому та руху контингенту здобувачів освіти.

Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань:

- затвердження стратегії розвитку закладу освіти, спрямованої на підвищення якості освітньої діяльності;
- відповідність плану роботи на навчальний рік стратегії та/або програми розвитку закладу освіти;
- здійснення самооцінювання якості освітньої діяльності на основі стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти;
- планування та здійснення заходів щодо утримання в належному стані будівель, приміщень, обладнання.

Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм:

- сприяння створенню психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію здобувачів освіти, їхніх батьків (осіб, які їх замінюють), педагогічних, інших працівників закладу освіти та взаємну довіру;
- оприлюднення інформації про діяльність закладу на відкритих загальнодоступних ресурсах.

Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників:

- сформованість штату закладу, залучення кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми (освітніх програм);
- заходи матеріального й морального заохочення для мотивації педагогічних працівників до підвищення якості освітньої діяльності, саморозвитку, здійснення інноваційної освітньої діяльності;
- сприяння підвищенню кваліфікації педагогічних працівників.

Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою:

- створення умов для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу;
- прийняття управлінських рішень з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу;
- створення умов для розвитку громадського самоврядування;
- виявлення громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу, їх участі в житті місцевої громади;
- у режимі роботи закладу освіти й розкладі занять ураховуються вимоги освітньої програми (освітніх програм), вікові особливості здобувачів освіти, їх освітні потреби;

– створення умов для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти.

Організація освітнього процесу на основі конструктивної співпраці з роботодавцями (представниками роботодавців) їх організаціями та об'єднаннями шляхом створення необхідних умов для проведення професійно-практичної підготовки здобувачів освіти (в тому числі в умовах виробництва з використанням дуальної форми здобуття освіти).

Результативність (якість) освітньої діяльності:

– результати поточного, тематичного, проміжного та вихідного контролю навчальних досягнень на визначення фактичного рівня знань, умінь та навичок здобувачів освіти вимогам освітніх програм;

– проведення кваліфікаційної атестації у формі державних кваліфікаційних іспитів або кваліфікаційних іспитів;

– рівень працевлаштування випускників, що здобували освіту за державним/регіональним замовленням.

Формування й забезпечення реалізації політики академічної доброчесності шляхом реалізації політики академічної доброчесності та сприяння формування в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції.

Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти шляхом дотримання керівництвом закладу встановлених вимог щодо правил і процедур оцінювання їх діяльності.

Стипендіальне забезпечення та соціальний захист здобувачів освіти шляхом забезпечення здобувачів освіти на період навчання гуртожитками, стипендіями, спеціальним одягом у визначеному порядку.

Раціональність та ефективність використання наявних ресурсів і матеріально-технічної бази:

– організація надання платних освітніх та інших послуг;

– співпраця з роботодавцями (представниками роботодавців), їх організаціями, об'єднаннями, громадськими організаціями та об'єднаннями, іншими фізичними та юридичними особами з метою залучення фінансових, інших ресурсів для забезпечення його діяльності з основних напрямів розвитку;

– поєднання професійно-практичної підготовки здобувачів освіти з виготовленням корисної продукції, що реалізується згідно із законодавством України.

9. МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ВС П(ПТ)О

Інформаційні системи для ефективного управління КЗ «Чернігівський центр ПТО»

Однією з умов розвитку освіти є запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в управлінську та освітню діяльність.

Така діяльність проводиться у двох напрямках:

- впровадження інформаційних технологій в управлінську діяльність;
- комп'ютеризація освітнього процесу.

Перший із зазначених напрямів полягає у створенні оптимальних умов роботи учасників освітнього процесу, застосування ними програмного забезпечення, що допомагає систематизувати роботу суб'єктів управління закладом на усіх рівнях.

Другий напрям – це впровадження у освітній процес електронних засобів навчання, розробка і застосування електронного супроводу занять, виробничої, самостійної і виховної роботи та тестових програмних засобів.

Інновації в управлінні освітнім закладом на базі інформаційних технологій є ключовим механізмом, який дозволить створити переваги в конкурентному середовищі. У цьому напрямку основними заходами в розвитку інформатизації закладу є ефективна робота веб-сайту та веб-платформи, інформування педагогів через електронні скриньки та Google-сервіси, застосування в роботі програмних засобів, груп у фейсбуці та телеграм тощо.

Безпекова складова КЗ «Чернігівський центр ПТО»

У законодавстві загальні вимоги, які забезпечують безпечне освітнє середовище закладу регулює Закон «Про освіту». Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу визначаються в ньому у 53, 54 та 55 статтях.

Визначаємо три основні складові безпечного освітнього середовища:

- безпечні й комфортні умови праці та навчання;
- відсутність дискримінації та насильства;
- створення інклюзивного і мотивувального простору.

Створення безпеки спрямоване на виконання таких завдань:

- формування в учнів компетентностей, важливих для успішної соціалізації особистості;

- впровадження демократичної культури, захист прав дитини і формування демократичних цінностей;
- запобігання та протидія таким негативним явищам серед дітей та учнівської молоді як насильство, кібербулінг, булінг тощо;
- формування у здобувачів освіти життєвих навичок (психосоціальних компетентностей), які сприяють соціальній злагодженості, відновленню психологічної рівноваги;
- запобігання та протидія торгівлі людьми, формування у здобувачів освітнім таких життєвих навичок, як спілкування, прийняття рішень, критичне мислення, управління емоціями, стресами та конфліктними ситуаціями, формування цінностей та набуття відповідних компетентностей;
- формування морально-етичних, соціальних, громадянських ціннісних орієнтирів, виховання національно свідомої, духовно багатої, фізично досконалої особистості;
- профілактика девіантної поведінки, правопорушень та злочинності серед неповнолітніх;
- профілактика залежностей та шкідливих звичок, пропаганда здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я як найвищої соціальної цінності;
- формування творчого середовища, залучення здобувачів освіти в позаурочний час до спорту, творчості, мистецтва, інших громадських заходів з метою їх позитивної самореалізації, соціалізації;
- розвиток творчої співпраці педагогічного колективу, учнів і батьків на засадах педагогіки партнерства.

Створення в КЗ «Чернігівський центр ПТО» інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування

Особам з особливими освітніми потребами надаються права рівні з іншими особами, у тому числі шляхом створення належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування, що враховують індивідуальні потреби таких осіб.

Універсальний дизайн закладу створюється на таких принципах:

1. Рівність і доступність використання. Надання однакових засобів для всіх користувачів: для уникнення відособлення окремих груп населення.
2. Гнучкість використання. Забезпечення наявності широкого переліку індивідуальних налаштувань і можливостей з урахуванням потреб користувачів.

3. Просте та зручне використання. Забезпечення простоти та інтуїтивності використання незалежно від досвіду, освіти, мовного рівня та віку користувача.

4. Сприйняття інформації з урахуванням різних сенсорних можливостей користувачів. Сприяння ефективному донесенню всієї необхідної інформації до користувача незалежно від зовнішніх умов або можливостей сприйняття користувача.

5. Припустимість помилок. Зведення до мінімуму можливості виникнення ризиків і шкідливих наслідків випадкових або ненавмисних дій користувачів.

6. Низький рівень фізичних зусиль. Розрахування на затрату незначних фізичних ресурсів користувачів, на мінімальний рівень стомлюваності.

7. Наявність необхідного розміру і простору. Наявність необхідного розміру і простору при підході, під'їзді та різноманітних діях, незважаючи на фізичні параметри, стан і ступінь мобільності користувача.

8. Моніторинг якості освіти осіб з особливими освітніми потребами.

Основними завданнями моніторингу інклюзивного навчання є:

- відстеження здобуття осіб з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня у середовищі здорових однолітків відповідно до стандартів освіти;
- контроль забезпечення різнобічного розвитку здобувачів освіти, реалізація їх здібностей;
- створення корекційно-розвиткового середовища для задоволення освітніх потреб учнів з особливими освітніми потребами;
- створення позитивного мікроклімату у закладі для груп з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування здобувачів освіти з особливими освітніми потребами з іншими учнями;
- забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;
- надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальних планів та програм навчання.

Вивчення та самооцінювання якості освіти у КЗ «Чернігівський центр ПТО»

Функції самооцінювання:

- отримання порівняльних даних, виявлення динаміки і факторів впливу на динаміку;
- упорядкування інформації про стан і динаміку якості освітнього процесу;
- координація діяльності організаційних структур (циклові методичні комісії, творчі групи) задіяних у процедурах моніторингу.

Види самооцінювання:

- моніторинг навчальних досягнень здобувачів освіти;
- моніторинг педагогічної діяльності;
- моніторинг освітнього середовища;
- моніторинг управлінських процесів.

Напрями самооцінювання:

- узгодження управління (якщо заклад освіти відповідає певним стандартам в освіті, автоматично забезпечується адекватний рівень його діяльності);
- діагностика або визначення рівня академічних навичок учнів незалежно від їх особистості;
- вивчення діяльності (включає заміри «входу» і «виходу» системи);
- статичний показник (надає можливість одночасно зняти показники за одним або кількома напрямками діяльності закладу освіти, порівняти отриманий результат з нормативом і визначити відхилення від стандарту, здійснити аналіз і прийняти управлінське рішення);
- динамічний показник (багаторазовий замір певних характеристик під час усього циклу діяльності);
- психологічний показник (постійне відстеження певних особливостей у ході навчальної діяльності);
- внутрішній показник ефективності (спостереження за динамікою становлення колективу, прогнозування проблем, які можуть з'явитися у майбутньому);
- самооцінювання освітніх систем (оцінювання стану системи, в якій відбуваються зміни, з подальшим прийняттям управлінського рішення);

- педагогічний моніторинг (супровідний контроль та поточне коригування взаємодії педагога й учня в організації і здійсненні освітнього процесу);
- освітній моніторинг (супровідне оцінювання і поточна регуляція будь-якого процесу в освіті);
- учнівське самооцінювання (комплекс психолого-педагогічних процедур, які супроводжують процес засвоєння учнями знань, сприяють виробленню нової інформації, необхідної для спрямування дій на досягнення навчальної мети);
- самооцінювання підготовки здобувачів освіти (систематичне відстеження досягнення державних вимог підготовки учнів за основними навчальними дисциплінами);
- моніторинг результативності освітнього процесу (показує загальну картину дій усіх факторів, що впливають на навчання та виховання, і визначає напрями, які потребують більш детального дослідження).

Форми самооцінювання:

- самооцінка власної діяльності на рівні педагога, учня, адміністратора.
- внутрішня оцінка діяльності голови циклової методичної комісії.
- зовнішнє оцінювання діяльності.

Етапи проведення самооцінювання:

- терміни проведення моніторингу визначаються планом роботи КЗ «Чернігівський центр ПТО» на кожен навчальний рік.
- самооцінювання включає три етапи:
 - а) підготовчий – визначення об'єкта вивчення, визначення мети, критерії оцінювання, розробка інструментарію і механізму відстеження, визначення термінів;
 - б) практичний (збір інформації) – аналіз документації, тестування, контрольні зрізи, анкетування, цільові співбесіди, самооцінка тощо;
 - в) аналітичний – систематизація інформації, аналіз інформації, коректування, прогнозування, контроль за виконанням прийнятих управлінських рішень.

Виконавцями самооцінювання є: заступники директора, старший майстер, методист, голови циклових методичних комісій, педагогічні працівники певної спеціалізації, керівники навчальних груп, представники соціально- психологічної служби закладу освіти.

Функціональні обов'язки учасників самооцінювання такі.

Адміністрація КЗ «Чернігівський центр ПТО»:

- ініціює розроблення стратегії розвитку закладу освіти;
- розробляє і втілює внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти;
- устанавлює і затверджує порядок, періодичність проведення досліджень;
- забезпечує необхідні ресурси для організації освітнього процесу;
- сприяє визначенню напрямків підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- забезпечує реалізацію освітньої діяльності;
- визначає шляхи подальшого розвитку закладу освіти;
- приймає управлінські рішення щодо розвитку якості освіти на основі результатів моніторингу.

Методична служба КЗ «Чернігівський центр ПТО»:

- бере участь у розробленні інструментарію;
- бере участь у розробленні критеріїв оцінювання результативності освітнього процесу та професійної діяльності педагогів;
- проводить експертизу, дослідження, анкетування, опитування та оцінювання здобувачів освіти;
- аналізує результати зібраної інформації;
- веде облік результатів;
- готують пропозиції для адміністрації щодо удосконалення освітнього процесу.

Педагогічна рада КЗ «Чернігівський центр ПТО»:

- бере участь у розробленні методики оцінювання;
- вибирає критерії і показники, що характеризують стан і динаміку розвитку системи забезпечення якості освіти;
- визначає способи оприлюднення інформації та показників розвитку системи моніторингу;
- вивчає, узагальнює і поширює інноваційний досвід педагогічних працівників;
- сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників, розвитку їх творчих ініціатив.

Керівник навчальної групи:

- проводить контроль за рівнем успішності кожного учня;
- своєчасно доводить підсумки до відома батьків;
- надає інформацію для самооцінювання.

Педагогічний працівник:

- визначає й аналізує рівень навчальних досягнень учнів з предметів (дисциплін) за результатами тестування, контрольних зрізів, поточного, тематичного та підсумкового оцінювання за семестри, навчальний рік;
- визначає шляхи підвищення навчальних досягнень учнів;
- своєчасно подає інформацію для оцінювання результативності.

Самооцінювання освітньої діяльності у КЗ «Чернігівський центр ПТО»

Оцінювання освітньої діяльності за відповідною освітньо-професійною програмою здійснюється відповідно до критеріїв, затверджених Державною службою якості освіти.

З метою забезпечення якості освіти та вчасного реагування на виявлені недоліки, зауваження та пропозиції щодо реалізації освітньої програми КЗ «Чернігівський центр ПТО» проводить щорічне самооцінювання освітньої діяльності.

За результатами самоаналізу робоча група готує звіт про самооцінювання освітньої програми та освітньої діяльності, який розглядається та обговорюється на засіданні методичної ради закладу освіти.

Відповідальні за розробку, виконання й моніторинговий аналіз освітніх програм: робочі групи з розробки освітніх програм, циклові методичні комісії, методичний кабінет, заступники директора та старший майстер, які досліджують рівень оновлення програм, рівень участі роботодавців, задоволеність здобувачів освіти (випускників), що сприяє постійному удосконаленню освітніх програм та забезпеченню якості освітньої діяльності за цією програмою.

Критеріями якісного планування освітньої діяльності є дотримання учасниками освітнього процесу «Про порядок розроблення освітніх програм у комунальному закладі «Чернігівський центр професійно-технічної освіти» Чернігівської обласної», врахування системних і суттєвих пропозицій всіх стейкхолдерів, корекція недоліків і впровадження позитивних практик для забезпечення стабільного рівня попиту з боку абітурієнтів та індексу працевлаштування випускників за відповідною освітньою програмою.

Процедура організації опитування здобувачів освіти КЗ «Чернігівський центр ПТО»

Опитування (анкетування) здобувачів освіти є обов'язковою складовою внутрішнього забезпечення якості освітніх програм, яка полягає в отриманні періодичного зворотного зв'язку від учнів з метою їхнього залучення до процесу періодичного перегляду та удосконалення процедур забезпечення якості освітніх програм.

Основними завданнями опитування здобувачів освіти є:

- з'ясування думки здобувачів щодо змісту навчання і рівня викладання на освітній програмі;
- забезпечення гарантів освітніх програм і педагогічних працівників, які забезпечують викладання, інформацією, що сприятиме покращенню якості підготовки фахівців та підвищенню ефективності освітнього процесу.

Основними принципами опитування здобувачів освіти є:

- відповідність цілям освітньої програми та місії закладу освіти;
- усвідомлення, що думка здобувачів освіти є одним з найвагоміших чинників у формуванні рішень щодо покращення якості освіти та освітнього процесу;
- анонімність та добровільність;
- системність та регулярність;
- процедурна визначеність;
- інформативність.

Під час проведення опитування вивченню можуть підлягати рівень задоволеності та думки здобувачів освіти щодо:

- наявності та виправданості можливого дублювання змісту різних освітніх компонентів;
- відповідності обсягу освітньої програми та окремих освітніх компонентів фактичному навчальному навантаженню здобувачів;
- наявності, доступності та послідовності дотримання чітких і зрозумілих правил проведення контрольних заходів;
- неупередженості екзаменаторів, дотримання процедур запобігання і врегулювання конфлікту інтересів при здійсненні заходів педагогічного контролю;
- дотримання порядку оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів та порядку повторного проходження контрольних заходів;

- наявності вільного доступу здобувачів освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання за освітньою програмою;
- рівня освітньої, організаційної, інформаційної та консультативної підтримки здобувачів освіти з боку випускової циклової комісії;
- наявності та достатності умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами;
- чіткості, зрозумілості, доступності та послідовності дотримання процедур вирішення конфліктних ситуацій;
- залучення здобувачів освіти безпосередньо та через органи учнівського самоврядування до процесу періодичного перегляду освітніх програм, цілей та очікуваних результатів навчання програми та інших процедур забезпечення її якості як партнерів;
- інші питання щодо якості освітньої програми в цілому та її окремих компонентів, організації освітнього процесу, якості викладання тощо.

В залежності від кола питань, щодо яких з'ясовується думка здобувачів освіти, в передбачається обов'язкове анкетування здобувачів щодо:

- освітньо-професійної програми в цілому;
- якості викладання дисципліни певним викладачем.

Анкетування з інших питань не є регламентованим і може здійснюватися з ініціативи зацікавлених осіб (адміністрація, методист, голова циклової комісії, педагогічні працівники, представники учнівського самоврядування) за визначеною ними тематикою та у визначені ними терміни.

Анкетування щодо освітньої програми в цілому проводиться заступником директора з навчально-виробничої роботи, старшим майстром, методистом, головою циклової комісії, представниками учнівського самоврядування.

Анкетування щодо якості викладання дисципліни певним викладачем проводиться методистом, головою циклової комісії, представником учнівського самоврядування.

Анкетування може проводитися із застосуванням програмних додатків, онлайн технологій з вирішенням питання верифікації опитуваних з одночасним забезпеченням необхідного ступеня анонімності та зберігання результатів опитувань.

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Однією з важливих проблем забезпечення якості освітнього процесу в цілому залишається оцінка ефективності управління освітнім процесом зокрема, тому дана модель передбачає можливість вироблення своєї системи критеріїв, чинників, за якими можна оцінювати ефективність освітнього процесу, що дасть можливість вносити відповідні корективи в його організацію.

Рівень розвитку сучасної освіти вимагає від закладу високорозвиненого вміння обирати форми, методи, типи управління педагогічним колективом, ставити серйозні вимоги до його ділових та особистісних якостей, серед яких:

- цілеспрямованість та саморозвиток;
- компетентність;
- динамічність та самокритичність;
- управлінська етика;
- прогностичність та аналітичність;
- креативність, здатність до інноваційного пошуку.
- здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

Разом з тим, ефективність управлінської діяльності закладу освіти характеризується станом реалізації його управлінських функцій, основних аспектів та видів діяльності, ступенем їх впливу на результативність освітнього процесу з урахуванням основних чинників, для яких проводиться самоаналіз:

1. Стратегічне планування розвитку закладу освіти, ґрунтоване на висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності.
2. Річне планування розвитку закладу освіти формується на стратегічних засадах.
3. Здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проєктів.
4. Реальне календарне планування враховує усі напрямки діяльності закладу освіти та доводиться до відома усіх рівнів.
5. Забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу здобувачів освіти.
6. Поширення позитивної інформації про заклад (засобами веб-сайтів, інформаційних бюлетенів, громадських конференцій, семінарів, контактів з ЗМІ тощо).
7. Створення повноцінних умов функціонування закладу освіти (безпечні та гігієнічні). Наявність засобів для фізичного, інтелектуального розвитку учнів та педколективу.
8. Застосування ІКТ-технологій у навчально-виробничому процесі та повсякденному житті.

9. Забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу.
10. Позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників та громадськості.